

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Narodna in inseratna sprejema upravnitve v Katol. Tiskarni Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopial se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2. I., 17.

Izhajava vsak dan, izvenredne nedelje in praznike ob pol 6. uri popoldne.

Pa pošilja prejemam:

za
celoletno naprej 26 K — h
pol leta » 13 » — »
četrt » 6 » 50 »
mesec » 2 » 20 »

Vpravnitva prejemam:

za
celoletno naprej 20 K — h
pol leta » 10 » — »
četrt » 6 » — »
mesec » 1 » 70 »

Za pošiljanje na dom 20 h na mesec.

Štev. 260.

V Ljubljani, v torek, 10. novembra 1903.

Letnik XXXI.

Resna beseda.

Koroški Slovenci, kar jih slovensko čuti, apelujejo na moralno in dejansko pomoč vseh drugih Slovencev. Sami za se podležejo v nejednakem boju, če ne dobé pomoči od drugih Slovencev in morda tudi pomoči od ostalih Slovanov v državi. Za koroške Slovence stopiti v boj narekuje osobito kranjskim Slovincem že obramba lastnega obznanja v deželi Kranjski. Če pade Koroška, potem je le vprašanje kratkih desetletij, da bo del Gorenjske od Radovljice naprej prehajal kos za kosom v nemške roke. Mi že precej časa opozarjamo na nemški naval celo na našo deželo. Vodja liberalne stranke je seveda oporekal, češ, povsod na Kranjskem je slovenski napredek, kje tedaj ta naval? Sedaj nam je v zadoščenje, da se svita tudi tam. Sicer pa pustimo rekrimiacije.

Koroške sodnijske razmere stoje sedaj v ospredju slovenskih vprašanj. V nemškem taboru je velik krik v javnih zastopih in v političnih listih. Istotako vsi slovenski listi s hvalevredno vnemo zasledujejo razvoj in kličejo na vseslovenski odpor.

Po pravici! Ne samo za stotisoč slovenskih Korošcev, temveč za ves slovenski narod se gre. To moramo imeti pri tem vprašanju pred očmi.

Organizirati moramo skupen odpor, o čem smo vsi edini. Ali nekaj se še ni pretelesalo — kako naj se organizira ta odpor. Vprašanje nastane sedaj, ali naj se omejuje ta odpor samo na česnikarske polemike in na parlamentarno borbo v državni zbornici, ali naj se odpor raztegne na vsa polja, kjer moremu nasprotniku napravljati sitnosti in mu postavljati trdno obrambo.

Mnogo more doseči parlamentarni boj v državni zbornici, če se vodi spretno in v ugodnih trenutkih brezobzirno. A tak parlamentarni boj ni popoln in ne vzbuja potrebne pozornosti, dokler ne vidijo odločilni činitelji, da za boritelji v državni zbornici stoji ves narod brez razlike strank, in da ta

narod tudi izven parlamenta vodi v manjšem ali večjem obsegu boj proti agresivnemu nemštvu. Solidaren časnikarski in parlamentarni boj in solidarnost vsega zavodnega naroda v boju proti nemštvu na vsej štiti, ne samo na Koroškem, more roditi prej ali slej zmago naši narodni stvari na Koroškem.

Dokler pa bo jeden del Slovencev zvezan s Schweglovo nemško stranko in igral vlogo vladne stranke na Kranjskem, je vspešen boj jako dvomljiv.

Dokler ostane slovenskonemška zveza v deželi, je naravno onemogočeno vsako odkritosrčno taktično zblizanje slovenskih strank. In ravno to zblizanje slovenskih strank je predpogoj, da v tem boju kaj dosežemo! Za Boga, kako naj se združimo, če danes vodi napredne čete dr. Tavčar skupno s Schweglom v deželni zbornici proti slovenskim četam, ki so pod vodstvom dr. Susteršiča, jutri pa naj dr. Susteršič in dr. Tavčar v državni zbornici vodita slovenske čete proti dr. Derschatti in Schweglu, ki sta voditelja nemških liberalnih strank v državni zbornici?! Ali je mogoče odkritosrčno postopanje v državni zbornici, če se doma koljemo na nož?! Ali i tu bi bilo mogoče marsikaj pozabiti, ako bi vsi na naši strani ne imeli grenke zavesti, da vodimo v državni zbornici boj proti onemu nemštvu, kateremu opravlja dr. Tavčar na Kranjskem politično službo, kakor želi baron Schwegel. Veliko hinavstvo, velika politična laž bi bila, ako bi rekli, da zaupamo na Dunaju politiki dr. Tavčarjeve trojice, dokler doma isti Tavčar stiška roko baronu Schweglu in dr. Schafferju in v zatišju z Nemci in Heinom vred dela naklepe proti naši stranki. Proč s slovenskonemško zvezo, to je predpogoj za uspešno in složno delovanje glede naših narodnih teženj v obče, in koroško-slovenskih posebej. Narodnonapredna stranka naj pokaže, kaj ji je bolj pri srcu: ali ljubezen do slovenske stvari ali politična zveza s

Schweglom. Le tedaj, ako se »Narodova« stranka odpove nemškemu jerobstvu pod okriljem barona Schwegla in Heina, in pokaže dobro voljo, je mogoče sporazumljenje slov. stranke na Kranjskem.

Zidan most—Zagreb.

(Govoril poslanec Žičkar v štaj. dež. zboru.)

Visoka zbornica! Že celo vrsto let si prebivalstvo ob železniški progi Zidan most-Brežice prizadeva, ker mora često po opravkih v Celje ali Ljubljano, da bi bila vpeljana boljše železniška zveza postaj Sevnica, Rajhenburg, Videm, Krško in Brežice s Celjem, ozir. z Ljubljano. Gospoda moja! Kako je sedaj s to stvarjo? Razmere so tako slabe, da slabše biti ne morejo. Ako hoče kdo eden in isti dan potovati v Celje ali Ljubljano in se zopet vrniti nazaj, se more v obeh mestih muditi nekaj nad eno uro. Ako pa ima vlak zamudo, kar se ne zgodi tako poredko, še mnogo manj. Zveza je namreč naslednja: Dopoldne ob 10. uri 32 min. dospje vlak iz Zagreba na Zidan most. Od tam se pride s poštnim vlakom Dunaj-Trst v Ljubljano ob 12. uri 40 min.; v čisto blizu ležeče Celje se pride šele ob 1. uri 25 min. popoldne, ker mora človek uživati dvomljivo zabavo, da čaka na Zidanem mostu nad dve uri tržaškega brzovlaka. Iz Ljubljane pa mora zopet odpotovati že ob 2. uri 55 min. popoldne in iz Celja ob 3. uri 50 min., kdor hoče dospeti še isti dan v Sevnico in ostale postaje ob progi Zidan most - Zagreb. Kakor rečeno: Le dobro uro mu je na razpolago časa v Ljubljani ali Celju. Ako ima kdo kak večji opravke, ali ima posla na celjskem okrožnem sodišču, se mora že dan poprej odpeljati iz Sevnice in ostalih postaj ob hrvatski progi in najmanj eno noč in en dan prebiti v Celju; večkrat mora celo en dan in dve noči žrtvovati. Tem tako neugodnim razmeram te železniške zveze bi se dalo odpomoči na ta način, da bi se vpeljala dva osebna ali lokalna vlake, od katerih bi prvi pred 7. uro zjutraj dospel iz Zagreba na Zidan most, da bi mogli potniki z lokalnima vlakoma, ki dospeta ob tem času na Zidan most iz Celja in Ljubljane, odriniti v Ljubljano, ozir. Celje.

Osebni vlak odhaja z Zidanega mosta v Celje ob 6. uri 52 minut zjutraj in prihaja v Celje nekaj minut pred pol osm. Lokalni vlak odhaja v Ljubljano z Zidanega

mosta ob 8 uri 5 minut in prihaja v Ljubljano ob 9. uri 35 minut zjutraj.

Drugi lokalni vlak bi moral odhajati z Zidanega mosta pozno zvečer proti Brežicam, ko sta osebna vlaka iz Celja in Ljubljane že na Zidanem mostu. Lokalni vlak iz Ljubljane se pripelje namreč na Zidan most ob 8. uri 36 minut zvečer in oni iz Celja ob 10. uri 13 minut. S takšno zvezo, z vpe-ljavo teh dveh vlakov, bi bilo prebivalstvu ob hrvatski progi res ustrezno.

Takšna zveza pa, kot je danes, je brez vrednosti. A tudi trgovci v Celju in Ljubljani bi imeli dobiček od boljše železniške zveze hrvatske proge proti Zidanem mostu. Železniška zveza na hrvatski progi proti Zagrebu je namreč jako ugodna. Ako hoče kdo iz Sevnice pol dneva ali ves dan prebiti v Zagrebu, pride popolnoma lahko še isti dan domov.

In posledica tega je, kot je pred leti že povdarjala neka državna oblastinja v tozadnevni vlogi na železniško ministristvo, da radi te ugodnejše zveze z inozemstvom — in Hrvatska je za nas inozemstvo — prebivalstvo ne kupuje v domovini, temveč v inozemlju, in sicer največ pri zagrebških židih. In tako trpe obrtniki in trgovci v Celju in Ljubljani baš vsled neugodne železniške zveze hrvatske proge. Lansko leto sem izročil skupaj z državnim poslancem vitezom Berksum prošnje prizadetih okrajnih zastopov v Sevnici in Brežicah general. ravnateljstvu južne železnice, da odpomore v tej stvari, seveda brez uspeha. Odgovorilo se je nam, da se premalo potnikov vozi po tej progi. A po mojem razlaganju uvidi lahko vsakdo, da bi se te proge posluževalo več potnikov, ako bi bila zveza boljše. Nadalje se je ugovarjalo, da v Brežicah ni sukalnega kroga (Drehscheibe), da bi se moglo stroj obrniti.

Ta izgovor bo pač težko obveljal, ako se pomisli, da celo na glavnih progah v najbližji bližini Dunaja narobe obrnjeni stroji vodijo osebne vlake. Meni, kakor tudi mnogim drugim, se zdi, da tiči ovira nekeje drugje. Vse železniške zveze na Stajarskem morajo biti tako urejene, da nimajo gospodje Madjari, ki gospodujejo nad hrvatsko železniško mrežo, ne le nikake škode, temveč koristi. Zato stavim naslednji predlog:

Visoki dež. zbor skleni:

Deželnemu odboru se naroča, da ukrene pri c. kr. priv. južni železniški družbi vse potrebno glede boljše železniške zveze med postajami na štajarski progi Zidan most-

LISTEK.

Pisma s pota,

Poljski napisal H. Sienkiewicz

Posl. Podravske.

(Dalje.)

Konduktar pomigne z rameni; jaz pa sem si prizadeval ostati miren v nesreči; jeden mojih tovarišev je jel naštevati nenavadno množico sodčkov, pušk in tovorov; drugi je izjavil suhoparno, da ako je tako, njegova noga nikdar več ne bo stopila na ta kraj, s čemur bi bil gotovo zelo prestrašil Angleže, ako bi ga bili mogli razumeti. Končno sta oba pogledala mene, jaz pa njiu; nato vsi trije nismo vedeli, kaj nam je početi.

Med tem se je dvorana jela polniti; čimdalje težavnejše je bilo pomagati si v zadregi. Na sredo smo začuli neki par razgovarjati se po nemški.

Moj tovariš s Poznanjskega skoči urno k njemu.

»Nočejo nam dati sprejemnega lista od prtljage.«

»Saj ga tukaj ne dačó nikomur. Na kovčkih so prilepljeni listki postaje, kamor so namenjeni. Na vsaki postaji poberó za

njo določeno prtljago. V Liverpoolu poberó vaše; kadar pridete, vzamete jih, in končano je.«

»A kaj, ako si jih kdo osvoji?«

»Nihče si jih ne osvoji.«

Tovariš s Poznanjskega se vrne k nam nenavadno dobre volje.

»O, to, to, sedaj razumem. To je dežela! Kakšen red!«

Zares pri odhodu vlaka se je vse izvršilo nenavadno redno. Železniški uslužbenci niso kričali, niso želeli vzajemno drug drugemu, da bi ga zadela kap, nikjer ni bilo videti znamenja jeze. Vlak je odrdral in čez kratko nam je London z morjem svetilk izginil izpred oči. Samo ozračje nad mestom je bilo rjasto rdeče, kakor o požaru.

Noč je bila tako temna, da skozi okna vagona nisem mogel videti ničesar. Samo časih so se na temnem obnebjú prikazale še temnejše sence dimnikov. Časih je pridrivil vlak med velike plavže, v katerih topijo železo. Velikanska ognjišča v pečeh, polna iskročnega plamena, črna človeška bitja, hodeča po ognjenih tleh, ropot težkega kladiva, škripanje in tuljenje železa, katero so pilili, vse to je predstavljalo sliko pravega pekla. Nato nas je znovič obdala tema in čisto vlažno ponočno ozračje; časih je po sopenju lokomotive bilo moči spoznati, da se peljemo

skozi predor. Družba v vagonu se je jela pogrezati v spanje, kakor se to navadno godi ponoči. Pri tresoči se svetlobi svetilk je bilo mogoče videti utrujene in zaspane obraze. Časih je kratek razgovor pretrgal splošno molčanje. Debel gentleman, sedeč poleg mene in kimajoč v spanju, je butil z glavo ob mojo ramo ter zamomljavši »I beg your pardon!« butil takoj vdrgič. Par čreveljčkov, katere si je sezula mlada »miss« se je priplazil izpod klopi ter skakajoč z vagonom vred prišel pod noge dolgemu in koščenemu gospodu, bržkone pastorju ali kvekerju, ki je drugo jutro zarano, zagledavši to posvetno reč, odrinil jo z grozo k spavajoči lastnici s pomočjo palice, govoreč gotovo v duhu: »vade retro.«

Med tem se je začelo svitati. Na vshodu se je pojavila jutranja zarja; hišice »farmerjev«, drevesa in cerkveni stolpi so se pojavljali čimdalje razločnejše iz sence in megle. Ob šestih smo dospeli v Liverpool.

Mesto je povsem angleško. Uprav iste, ne velike hišice iz rdeče ali presne opeke, umazane od dima in dežja; uprav iste zelene zavese v oknih, sicer pa radi zgodnje ure še vse tiho in mirno. Od morské strani je pihal močan in oster veter; na koncu ulice je bil videti cel gozd jambor. Imeli smo še dve uri časa, radi tega smo se nastanili v

hotelu, da se umijemo, nekoliko okrepčamo in podremljemo, preden se izročimo morskim valovom.

Pokazali so nam hotel vdove Clynton, o kateri so govorili, da zna, ali vsaj razume francoski. Toda ko smo prišli tjekaj, je vdova še počivala v Morfejevem naročju; namesto nje nas je sprejel Irec z rdečimi, kakor ščet pokoncu stoječimi lasmi, pegastega lica, zaspanih očij in z glasom dveletnega otroka.

»Vi ste gotovo namenjeni v Ameriko«, je dejal, ali bolje zapiskal z glasom, nenavadno patetičnim, »to je daleč, zelo daleč, tako je, to je zelo daleč!«

»Kakšna praznična opica je to?« oglasil se jeden mojih tovarišev.

Res, Irec je bil posebna prikazen. Ko smo ga prosili, naj nam dá vode, da se umijemo, nam je odgovoril z milim glasom:

»Vode za umivanje? O, tako, tako, vode za umivanje.«

Potem, ko smo se umili, nas je takisto ganljivo povabil k zajtrku, pri katerem nam je stregel resnoben in molčeč.

K zajtrku dospje v sobo tudi vdova Clynton v spremstvu mlade hčerke. Vdova Clynton je v kratkem, toda občutkov polnem govoru izrazila nam svojo hvaležnost, da smo si njen hôtél izbrali za kratek počitek; potem pa, ko smo zajtrkovali, je

Brežice na eni in Celje Ljubljana na drugi strani.

V formalnem oziru predlagam, da se predlog odkaže železniškemu odseku. (Vsprejetu.)

Iz deželnih zborov.

Štajarski deželni zbor. V včerajšnji seji štajarskega deželnega zbora je politični odsek predložil poročilo o spremembi deželnega volivnega reda: Zbornica je sprejela načrt zakona o novem učiteljskem disciplinarnem zakonu. — Poleg 5000 kron, katere je deželni odbor že dal za pogorlce v Slovenjem Gradcu, je deželni zbor včeraj dovolil še 10 000 kron podpore. — Končno je deželni odbor rešil razne gorenještajarske prometne zadeve. — Danes ima dež. zbor zopet sejo, na katere dnevnem redu je poročilo političnega odseka o volivni reformi. V splošni kuriji je nemška ljudska stranka že privolila manjšini 8 novih poslancev, nesoglasje je še radi razdelitve volivnih okrajev.

V dalmatinskem dežel. zboru je ces. namestnik baron Handel izjavil v soboto zvečer, da vlada v Dalmaciji ne daje prednosti nemščini, ampak jo zahteva le zaradi občevarja z osrednjo vlado. Italijanski poslanec Salvi izjavlja, da se hočejo Italijani skupaj s Hrvati in Srbi boriti proti germanizaciji in proti vladnemu sistemu »di vide et impera«. Še odločneje je govoril hrvatski poslanec Smodlaka. Ta je navdušeno pozdravil sporazumljenje Slovanov in Italijanov proti germanizaciji. Vlada je molčala, ko je letos na Hrvatskem tekla nedolžna kri. Vlada pa ima to žalostno žalugo, da so bili vsi narodi opozorjeni na Hrvate. — Poročali smo že, da so vse tri stranke odklonile vladni jezikovni načrt za dalmatinske urade. Hrvatje in Srbi zahtevajo povsod svoj jezik, z italijanskimi strankami naj se občuje v njihovem jeziku.

Tirolski dež. zbor je sklenil najeti do 10 milijonov posojila.

Ogrska kriza.

Grof Tisza, sin slavnega očeta, je že noč slaven mož. Kar se ni posrežilo niti Szellu, niti Khuenu, to je grof Tisza dosegel v 48 urah. Opozicija je namreč precej mirno poslušala njegov program, dasi je preje pretila, da ga ne pusti govoriti. To je res mnogo, jako mnogo. Toda grof Tisza ni še dobil igre; sedi sicer na konju, a uzde nima še v rokah. In to je ravno še gost oblak nad — ogrsko državo.

Da je to istina, kaže včerajšnji sklep Košutove stranke, ki se je zbrala ob 5. uri popoldne. Seja je bila jako kratka, toda zelo važna. Košut je namreč predlagal, stranka naj sklene, da je boj proti vladi odprto vprašanje, to je, članom je dano na prosto voljo, da ali nadaljujejo obstrukcijo ali pa samo opozicijo proti vladi. Ta predlog je obveljal soglasno. Podpredsednik Thaly izjavi, da se hoče »do smrti boriti za madjarski jezik«. S tem je bila seja končana. Ker pa je Ugronova stranka sklenila, da nadaljuje obstrukcijo, je že danes gotovo, da se tudi večina Košutove stranke odloči za obstrukcijo. To je vlado iznenadilo, ker je še v nedeljo Košut v svojem glasilu svaril pred obstrukcijo. Da se je že noč premislil, je vzrok gotovo ta, ker je videl, da bi se sicer stranka razbila.

zaklicaia: »Nu, čas je, gospodje!«, a s tako ganljivim glasom, kakor bi se imela posloviti z možem. Pri poravnavi računa, ki je bil nenavadno majhen, je vdova blagovolila obrniti na-me svojo pozornost.

»Ne ženite se, gospod, v Ameriki,« je dejala; »tam ženske niso dobre; škoda bi vas bilo!«

Pri tem tako kočljivem vprašanju je hčerka Clynton lahko zardela; tudi jaz sem si prizadeval isto učiniti, ter sem dejal, akoravno bi imel kedaj ta namen, da bi se ga v tem hipu odločno otresel.

Nato smo se poslovili tako, kakor se poslavljajo udje jedne rodbine ter odrinili v pristan.

Iz pristanišča nas je imel majhen trebušnat parnik prepeljati na ladijo, namenjeno preko morja. Popotnikov je dospelo toliko, da je bil ves parnik obložen s kovčki, mornarji, ženskami, otroci; kar vse, razun kovčkov, se je poslavljalo, mahalo z robei, se jokalo, poljubovalo, pušilo smodke, jedlo pomaranče ali gledalo na morje. Vreme je bilo oblačno, deževno; veter je dvigal pesek na obrežju ter ga nam metal v obraze. Prerivši se skozi cele kupe kovčkov smo v nekem kotu sedli ter vsi molčali. Težavno se je ubraniti ginjenju, kadar ima človek pred seboj ocean. Med tem je mali parnik presunljivo zavreščal, kakor bi ga kdo deval iz kože, vzdignil sidro in odrinil.

Včeraj je zbornica nadaljevala razpravo o vladnem programu. Poslanec Hollo iz Ugronove stranke izjavlja, da ne prizna nagodbe in da mora madjarski jezik veljati v ogrskih polkih. Grof Tisza izjavi v imenu ljudske stranke, da ta pač priznava nagodbo iz leta 1867, vendar pa vlada ne more podpirati iz načelnih vzrokov. Ako vlada govori o varčnosti, zakaj pa hoče pomnožiti število vojakov. Govornik konča, da bo njegova stranka nasprotovala vsaki vladi, ki prezira zakon in pravičnost. — Grof Tisza odgovarja, da stoji gledé armade popolnoma na stališču zakona, ki pozna le skupno armado. Na vprašanje barona Kaasa, kdo bo plačal nove madjarske šole za štastnike, odgovori Tisza, da skupna monarhija (!). Vprašanje je seveda, kaj poreče avstrijska delegacija, ki dovoljuje stroške za skupno armado. Velik vihar pa nastane na levi, ko Tisza izjavi, da vojaška znamenja ostanejo skupna, kakor so bila. Ta izjava je vplivala na Košutovce, da hočejo nadaljevati obstrukcijo. Končno izjavi Tisza, da bodo tretjeletniki takoj odpuščeni, ko zbornica dovoli novince, in da vlada dovolila olajšave pri iztirjavanju davkov.

Sprememba državnozbornskega volivnega reda na narodnostni podlagi.

Dr. Lueger je priobčil v dunajskem listu »Freisinnige Zeitung« članek, ki se bavi na temelju statističnih podatkov z narodnostnimi razmerami v avstrijski državni polovici in v katerem pisatelj zahteva, da se naj državnozbornski volivni red preustroji na podlagi narodnostnega momenta. Dr. Lueger je izračunal na podlagi statističnih podatkov, da bi prišlo, ako bi se volilna reforma izvršila na podlagi splošne in enake volilne pravice ter se dala avtonomija zgodovinskim individualnostim kraljestvom in deželam, a ne da bi se povečalo doseganje število državnih poslancev, na Nemce 134 mandatov, na Čebe 158, na Poljake 85, na Slovence 17, na Hrvate 13, na Italijane 7, na Rumune 5, na Rusine 6 mandatov. Ako se pa upošteva celotno število posameznih narodov v vseh deželah in odstotno razmerje k celoti vsega avstrijskega prebivalstva, in se uvažuje edino le narodnostni moment, bi dobili Nemci 150 mandatov, Čehi 99, Poljaki 69, Slovenci 21, Srbohrvati 12, Italijani 13, Rumuni 5 in Rusini 56 mandatov. V prvem slučaju bi dobili Slovani 279, a v drugem slučaju 257 mandatov. Iz tega je razvidno, da kako nepravilno so zastopani Slovani na podlagi sedanjega krivičnega vol. reda v drž. zboru in da mora prej ali slej priti do tega, da bodo v ti postavodajni korporaciji Slovani zastopani kakor jim gre po božji in človeški pravici.

Iz Vatikana.

V konzistoriju dne 9. t. m. sta bila državni tajnik Merry del Val in msn. Callegeri imenovana kardinaloma. — Kardinal Rampolla se je posvetil študijam, politike se vzdržuje popolnoma. V Vatikanu se je zadnji čas marsikaj spremenilo, postalo je vse bolj živo. Papež Pij X. stanuje v prejšnjih prostorih držav. tajnika; stanovanje pokojnega Leona XIII. popravljajo. — Pred kratkim je bilo nad 12.000 romarjev vzprejetih. Tudi vrtovi so mnogim osebam odprti. Sveti oče je zelo vesel in dobre volje, tudi ni prijatelj raznih ceremonij. Kreta se z mla

Po pol ure trajajoči vožnji smo končno zagledali »Germanika«, ki bi nas imel prepeljati v Ameriko. Priznam: Ko sem uzrl ta brod, dolg kakor polovica našega železnega mostu, njegove mogočne dimnike, jambore, njegova nadstropja, njegove orjaške boke z bliščočimi okni, sem se svobodnejše odahnil.

»Nu, ta spak se brčkone niti ne zaguglje na morju.« rekel sem svojemu tovarišu, čegar lice se je tudi zjasnilo.

Kaj?« odgovori mi navdušeno in ponosno, kakor bi bil brod sam izdelal, »gospod, ta se roga valovom! Jaz sem kar zaljubljen vanj.«

Bil je to zares nekoliko prenagel občutek, toda takšno ladijsko domoljubje se da opravičiti, kadar se gre za lastno kožo.

Medtem je naš spak razobesil rdeč prapor z belo zvezdo in z napisom: »White star« (bela zvezda); je namreč last družbe, noseče to ime. Nato ni zažvižgal, marveč zarjovel s tako gromečim glasom, da se je naš mali parnik od strahu skoraj skrnil pod vodo. Se bolj smo se približali ladijinemu boku, ali boljše, njenemu vznožju. Most je zaropotal, nastala je gneča in zmešnjava. Prijel sem svoj kovček za uho in za trenutek sem bil na »Germaniku«.

Bilo je to v četrtek, dne 23. svečana.

(Dalje prih.)

došno živahnostjo, hodi večidel peš in pri zasebnih avdijskih večkrat dovoli, da se v njegovi navzočnosti sede. Papežev dvor se je zopet sestavil. Poročila, da obstoje med Vatikanom in Kvirinalom zaupna pogajanja, se ne potrjujejo. Avstro-ogrski poslanik grof Szecheni bo v kratkem odpoklican; njegov naslednik ne bo imel prijetnega stališča, ker so v Vatikanu ozlovoljeni vsled postopanja Avstro-Ogrske ob papeževi volitvi.

Zbližanje med Srbi in Bolgari.

Srbi in Bolgari imajo med seboj staro sovraštvo. Da se to omili, je začel izhajati v Sofiji nov list »Ujedinjenje«, kateri bo deloval za srbsko-bolgarsko spravo. V istem smislu hoče delovati novoustanovljeni »Narod« v Belgradu.

Samomor laškega fin. ministra.

Že včeraj smo sporočili, da se je v Neapolju ustrelil novi laški finančni minister Rosano. Ta je bil nad 20 let zvest priista Giolittijev, zato ga je ta že l. 1892 imenoval za drž. tajnika in sedaj za finanč. ministra. Rosano pa je bil že dolgo radikalcem jako neljuba oseba, ker je bil radikalec le na videz, v istini pa nevsmiljen avtokrat, kar je kazal v občinskih zastopih. Kot odvetnik je Rosano zagovarjal bivšega poslanca Palizzola, ki je bil eden sokrivcev umora barona Notarbartola. Govori se, da je Palizzola hotel prepričati izvolitev Notarbartola načelnikom sicilijanske banke. Rosano pa je trdil, da je Palizzolo žrtev radikalev. Odtod sovraštvo. Ker se Giolitti ni upal Rosanu izročiti pravosodno ministrstvo, dal mu je finančno. Sedaj pa pade bomba. Soc. demokrat Bergamaschi je namreč v listu »Roma« objavil pismo, da ga je Rosano za 5000 lir oprostil prislehni bivališča. Ker tega Rosano kot advokat ni mogel doseči, je torej moral podkupiti policijo. Vsled tega očitanja se je Rosano vstrelil.

Prvi kongres nemških krščanskih delavcev

se je vršil minoli teden v Frankfurtu. Med udeleženci je bilo največ članov krščanskih rudarskih društev, t. j. takšnih, v katerih katoliški in protestantski delavci skupno delujejo za povzdigo svojega stanu; dalje so se ga udeležila katoliška in evangelska delavska društva, društvo nemških železničarjev, bavarske in vrttembergške železničarske zadruge, katol. mladeniška društva, nemskonarodna društva trgovskih pomočnikov in še nekaj manjših organizacij. Bilo je zastopanih nad pol milijona krščanskih in narodno mislečih delavcev in pomočnikov. To je bila prva večja prireditel v vrste, in naravno je, da se prvopot niso mogle zjediniti vse različne struje krščanskih delavcev, in da niso resolucije bile sprejete enoglasno, a pokazalo se je jasno, da je velika, združena večina za odločno, skupno praktično postopanje v smislu enakih načel med krščanskimi delavci. — Ta večina zahteva neomejeno delavsko svobodo in oporeka vsem pomislekom, češ, da bi bila ta svoboda nevarna velikim državnim prometnim podjetjem, ker je mogoča revolucija. Nastopila je odločno za strokovno organizacijo, ker se delavec zaveda svoje razredne skupnosti, ali v izrecnem nasprotstvu s socialno demokracijo, stoječo na podlagi razrednega boja.

V resoluciji zahtevajo, da se ustanove skupne posvetovalnice v svrhu složnosti med delodajalci in delavci. Ob tej priliki se je posebno povdarjalo, da se morajo delavci zavedati svoje razredne skupnosti. Samo socialne demokracije ne bodo pobijali, in ž njo naj gredo najprej oni v boj, ki so jo ustvarili. »Mi smo v prvi vrsti delavci, in štujemo kot razredni tovariši, in kot taki želimo, da se socialni voz pomika napreje.« Viharno odobravanje, ki so ga našle te izjave, je pričalo, da se pretežna večina strinja z njimi. Udeleženci shoda so poslali udanostni telegram nemškemu cesarju, ki se je srčno zahvalil in zagotavljal delavce svoje naklonjenosti. Na shodu se je izvolil akcijski odsek, ki združuje vse zastopane zadruge. Neki demokratiški liberalni list je dobil na shodu vtis, da so na socialno političnem polju katoliki protestante prehiteli; nek nacionalnoliberalni list pravi, da je razprava pri stvarnosti in veli visoko nadkrijevala mnogo socialnodemokratskih.

Iz brzojavk.

Belgrad. Tu bo dne 12. novembra ustanovni shod nove srbske agrarske stranke. Njeno glasilu bo »Econom«, kateri je že izšel in prinaša program.

Belgrad. Dušan Vučić je imenovan za kraljevega oskrbnika.

New York. Iz Panama prihajajo poročila, da se širi vstaja za ločitev Paname od Kolumbije.

Dunaj. Avstro-ogrsko vojno brodogve bode priredilo, kakor se čuje, demonstracijo proti Turčiji. To bo odgovor na noto Turčije.

Pariz. Policija je izdala nalog, naj se aretira milijonar Lebardi, »car Sahare«.

Berolin. Nova nemška vojaška predloga, katero so napovedovali nekateri listi, sedaj še ne pride v razpravo.

Budimpešta. Ogrska korespondenčna pisarna javlja iz Zagreba: Hrvatski sabor se sestane začetkom decembra v kratko zasedanje. Ban grof Pejačević se predstavi saboru in bo zahteval indemnitetu do konca aprila 1904.

Dunaj. V nedeljo je bil v Favoritih velik shod Čehov. Navzočih je bilo 3000 oseb. Sklenili so nadaljevati boj za češke ljudske šole na Dunaju.

Barcelona. Obč. volitev so se udeležili republikanci in Karlisti. Med obema strankama je prišlo do spopadov. Streljalo se je iz revolverjev in je bilo mnogo oseb ranjenih.

Dunaj. Bolezen naučnega ministra Hartla je postala nevarna. Na trebuhi ima priad, kateri zdravnike jako vznemirja.

Olmuc. »Pozor« poroča, da bo nadškof Kohn koncem decembra odstavljen, ker se je baje rimska kurija prepričala, da so le resnična očitanja glede patra Strnada.

Dunaj. Shod vinorejcev se je izrekel proti uvozu laških vin in zahteval staro carino 40 K v zlatu.

Belgrad. »Beogradske Novosti« navzlic preklicom trdijo, da kralj Peter odstopi. V mestu se že govori o bodočih treh regentih. Kralj je jako zadolžen, a denarja ni.

Zader. Cesarski namestnik namerava odstopiti, ker je v dežel. zboru njegov jezikovni načrt bil neugodno sprejet. Deželni zbor dalmatinski je bil danes zaključen.

Rim. V rimskih političnih krogih se zatrjuje, da car obišče italijansko kraljevsko dvojico v Benetkah. »Tribuna« pa trdi, da se more obisk vršiti le v Rimu.

Belgrad. Oblast je aretirala izdajatelja protivladnega »Narodnega Lista«, Sibalića.

Belgrad. Vojni minister je hotel doklade častnikom zmanjšati. Mej častniki je bilo radi tega toliko razburjenja, da je vojni minister moral izjaviti, da tega ne bo storil.

Dnevne novice.

Državni zbor se snide, kakor je včeraj sklenil ministrski svet, dne 17. t. m. Na dnevnem redu je dopolnilna volitev v razne odseke in poročilo legitimacijskega odseka o volitvah, proti katerim so bili vlozeni ugovori.

»Izgleđ Čehov« in Tavčar-Schwegel. Kakor znano, so se tri češke stranke skupaj zvezale za boj proti nemštvu. To je zbudilo slovenskim »Narodovcem« že dalje časa spečo narodno vest, kajti vsakdo mora pri tem nehoti vprašati: Če je pri Čebih to mogoče, zakaj pa ena slovenska stranka še vedno živi v izdajski zvezi z narodnimi naprotniki! Zoper to očitjanje se brani »Narod«, a jako klaverno. Sam sebi oporeka tako, da se vidi edino le zadrega, v katero je zabredla liberalna stranka. Sebe primerjajo liberalci z Mladočehi. A to je popolnoma ponesrečena primera. Kajti Mladočehi se niso nikdar zvezali z Nemci in niso izdali svojega naroda, kakor liberalna stranka na Kranjskem. Mladočehi se niso ponižali nikdar v lakaje češkemu plemstvu, kakor naši liberalci. Mladočehi so vkljub vsem svojim napakam ohranili vendar še toliko demokratičnega čuvstva, da ne bi nikdar v zvezi z nemškimi baroni branili češkemu narodu volivne pravice. Zato je pa z njimi bilo tem lažje pričeti skupno akcijo, zlasti ker niso take surovine, kakor »Narodovci«. Kajti »Slov. Narod« v istem članku, v katerem priporoča »izgleđ Čehov«, naše poslance zmerja, da so »največji sleparji na svetu«, ker so »klerikalci«, in pravi, da tudi če bi se njih zveza z Nemci razdrila, in »kakor hitro bi prišlo kako klerikalno vprašanje na vrsto, bi tudi brez zveze slovenski in nemški liberalci nastopili proti njemu in je podrli«. To se pravi: Če bi mi tudi vam podali roko, bi ostalo vse pri starem: Mi bi z Nemci vedno enako skupaj delali. Kaj pa so »klerikalna vprašanja« v obeh liberalcev? Vse, kar ni všeč tisti gospodi, katera tišči k tlom naše slovensko tujstvo, imenuje ta gospoda »klerikalno« zahtevo. Tako n. pr. je volivna reforma v naših očeh danes najiminentnejša n a r o d n a zahteva, katera dvigne politično naše ljudstvo, da dobi moč tudi za narodno samoobrambo, liberalci so pa tako zagrizeni v svoje naprednjaško strankarstvo, da pobijajo tudi volivno reformo kot »klerikalno zahtevo« in psujejo celo štajarske slovenske poslance s »klerikalci«, ker zahtevajo volivno reformo! Vendar mi smo vkljub temu pripravljani slediti izgleđu Čehov, a sledé mu naj tudi liberalci popolnoma!

Dalje y prilogi.

Češke stranke so se zvezale med drugim tudi za to točko: „Da se s pravičnim volivnim redom pridobi v zakonodajstvih češkemu narodu ona moč, ki mu gre po njegovi sili in njegovi važnosti. (Točka II b.) To je vendar tudi naša zahteva! Ali so liberalci pripravljene slediti temu izgledu Čehov? Da, ali ne! Če ste pripravljene, potem se zmenimo dalje! Dalje: Vse tri češke stranke so se zedinile za to točko: „V tak tičnem oziru se bodo vse podpisane stranke trudile za odstranjenje sedanjega vladnega zistema, kateri temelji na nepravilnem in neustavnem vetu nemških strank, in se posluževale v ta namen tudi najostrejših sredstev v parlamentu. (Točka V.) Ali ni to isto, kar dela naša stranka? Pri nas je vlada Nemcev še mnogo krivičnejša, nego na Češkem, in zato se naša stranka — čisto po češkem izgledu — poslužuje najostrejših parlamentarnih sredstev. Naša stranka torej že to sedaj dela, kar nam priporočajo »češki izgledi«. Kaj si naj torej mislimo, ko ditamo v »Narodu«: »Vzpričo tega dejstva se vsiljuje vsakomur vprašanje: Kaj bi ne bilo kaj takega mogoče tudi pri nas, Slovencih? Gotovo je mogoče, ali doseglo se ne bode, ker tega klerikalci nečejo.« In nehoti je liberalnemu Bileamu ušla iz ust jako medra beseda, ko piše: »O skupnem postopanju po češkem izgledu neče »Slovenec« ničesar vedeti, saj bi tako skupno postopanje koristilo samo slovenstvu, ne pa klerikalni stranki.« »Narod« mora torej sam priznati, da te »češke« zahteve so keristne za vso slovensko stvar, in niso le strankarske. Potem pa, liberalci, sledite »češkemu izgledu« čisto in popolnoma! Mi mu sledimo že sedaj, in le vam se je treba toliko izpreobrniti, da mu boste sledili tudi vi, in glejte: Takojsmo vsi složni! Stopite na našo stran, da se skupno branimo za pravice slovenskega ljudstva in proti sedanjemu vladnemu sistemu po češkem izgledu z vso odločnostjo — in takoj je sloga med slovenskima strankama na Kranjskem. Na vas je zdaj vrsta, da na to odgovorite!

„Nedolžna zveza“. V istem hipu, ko piše »Narod«, da naj sledimo »češkemu izgledu«, pa brani slovensko-nemško zvezo, češ, da je tako »nedolžna, da nedolžnejša ne more biti«. Mi pa zahtevamo, da morata obe slovenski stranki, ako se hočeta združiti, imeti popolnoma proste roke, predno stopita v zvezo, kajti tudi na Češkem se niso zvezale stranke na ta način, da bi n. pr. navduševala se kaka stranka za skupno postopanje v narodnih zadevah, ob enem pa bi bila zvezana z Nemci in bi bila n. pr. primorana voliti Nemca v češki deželni svet, kakor so to primorani kranjski liberalci, da bi bila primorana za nemško gledališče dovoliti 13.000 kron, za slovensko pa le 12.000 kron, kakor je to morala storiti, kakor razvidimo iz računskega zaključka večine v deželni odboru. Kake zle posledice je že imela zveza z Nemci za našo narodno stvar, kako je tudi uspavala Slovence, smo že večkrat dokazali, zato v tem oziru danes ne bomo polemizirali z »Narodom«, zabeležujemo le, da »Narod« smatra zvezo le za »otročarijo«, za »nedolžno, da bolj nedolžna biti ne more«. Na Češkem nobena sedaj združenih čeških strank ni zvezana z Nemci in če bi si katera stranka dovolila tako nevarno »otročarijo«, bi jo narod pognal v kot kot izdajalsko stranko in nobena resna češka stranka, bi se ne hotela zvezati z njo, ker bi smatrala, da je toliko časa od dotične stranke želja po skupnem narodnem postopanju le politična hinavščina, dokler na drugi strani ostane zvezana z Nemci. Boj proti nemštvu na vsej črti, to je geslo češ. strank in to bodi tudi geslo vsakega, ki ima večjo ljubezen za svoj narod in njegovo svobodo, nego do sramotne vloge vladnega lakajstva in političnega sluge barona Sveglja! O tem, kdo je kake narodne zadeve sprožil, o tem se ne bomo prepirali z »Narodom«, ker bi

bilo tako prepiranje ne vredno resnih mož in otročje. Tisti, na katere je letelo kamenje iz »Slovenskega Naroda«, so dvignili slovenske zahteve, ko niti o ustanoviteljih »Slov. Naroda« v političnem življenju sledu ni bilo, kar se pa tiče koroške akcije, je pa »Narod« sam povedal, kdo jo je sprožil. Kar se tiče dejstva, da naše poslance ni veselilo sedeti na Dunaju skupaj v enem klubu z ljudmi, ki so prišli v državni zbor le z vladno pomočjo in znanih pisem barona Sveglja, je popolnoma umljivo, saj še ni pozabljeno, kako je zveza vplivala v zadevi celjskega vprašanja in kdo je takrat na škodo Slovencev igral zaupnika Nemcev in vlade!

Imenovanje Stražmojster c. kr. dež. orožniškega poveljstva v Ljubljani, g. Franc Rendlar in davčni praktikant g. Ivan Hočevar, sta imenovana davčnima adjunktoma v XI. činovnem razredu.

Premembe v lavantinski škofiji. Župnija Sv. Petra pri Mariboru je dobil č. g. Matevž Štrakl, kn. škot. revident cerkvenih računov. Nastopil jo bo 22. novembra. Župnija: Marija Snežna se je podelila č. g. Martinu Lahu, župniku v Sopotu; župnija Žiče pa č. g. Jakobu Kosarju, kaplanu v Slivnici pri Mariboru.

Umrl je dne 3. novembra zlatomašnik Jurij Kopriva, župnik v Selih pri Sl. Gradcu. Rojen 27. marca 1822 v Žalcu, posvečen 1. avg. 1846. Njegovega pogreba dne 5. novembra, se je udeležilo tudi par čč. duhovnikov s Koroškega. N. v m. p.!

Pred odločilnim trenutkom Koroška sodišča ne priznavajo več, da biva na Koroškem slovenski narod, katerega so pri zadnjem štetju še našli 30% vsega prebivalstva v deželi. Na to moramo odgovarjati z orožjem, katerokoli nam v političnem boju pride v roke. Zoper ta atentat na slovensko narodnost, na naš obstanek, moramo se braniti za žive in mrtve. Tu ne veljajo kompromisi, tu ne pomagajo posveti, tu je samo jedno orožje na mestu: najodločnejša beseda v državnem zboru in neizprosen boj na celi črti. In če smo sami, če nas pusté na cedilu vsi drugi slovenski narodi; braniti se moramo, ako ni drugače tudi sami. Kakor je videti, Koerberjeva vlada pod pritiskom nemške »Gemeinbürgschaft« pusti, da se stvar razvija, kakor hoče nemško nacionalna birokracija. Ali naj pokorno in ponižno položimo glavo na tnaló? Ne! Čutimo še svežo kri v svojih žilah, tudi malemu slovenskemu narodu ni še zatrta življenska žila, in zato se mora in se bo branil narodne smrti. V boju za obstanek pa se ne vpraša, ali pade udarec tudi na take nasprotnike, ki niso direktno udeleženi pri napadu. Koroški Nemci v družbi z nemško-nac. birokracijo so neposredni pozurčitelji atentata na narodni obstanek koroških Slovencev. Ali, ko bi vodili boj samo proti istim, bi naš boj ne bil uspešen. Boj proti nemštvu moramo voditi na celi črti na Koroškem, Stajarskem in — tudi na Kranjskem. Tu na Kranjskem smo v ogromni večini in ako pričnemo boj tu, bomo mogli nasprotnika prav v živo zadeti. Na Koroškem ne priznavajo veljave slovenskemu jeziku, katerega govori trideset odstotkov slovenskih sodeželanov. Dobro! Dajmo jim na Kranjskem odgovor s tem, da v deželni zbornici preziramo nemške govore, da se nemškega jezika z nemškimi sodeželani, ki so večči našega jezika, ne poslužujemo, ampak izključno le slovenskega. Dež. odbor kranjski naj v deželi z vsemi občinami dopisuje le slovenski, kakor dopisuje koroški in stajarski le nemški. To je sicer načelo intolerance in nasilstva, a v silobranu nam mora biti dovoljeno to, kar je dovoljeno Nemcem v prešerni narodni grabežljivosti. Seveda, ako uprizorimo tak odločen boj za svoj skupni obstanek, moramo poravnati nasprotja v lastnem narodu. Ako se na Kranjskem koljemo med sabo in na zunaj hočemo na stopati solidarno, je to velika hinavščina in je nam poraz že naprej zagotovljen. Brez poštene odkritosrčne poravnave v glavnem slovenskem taborišču na Kranjskem je izključen uspeh v tem velikem in odločilnem boju!

Osmešil se je mariborski trgovec z železnino, Franc Frangež. Ta nemški trgovec s slovenskim imenom, kateremu novci slovenskih kmetov zelo dišijo, je volil s pooblastilom svoje sestre pri volitvah v okraj. Zastop slovenjebistriški z nemškutarji. Takrat so mu prigovarjali nekateri Slovenci, naj voli z njimi. Tako pismo mu je pisal g. Mlakar, veleposestnik v Hošnici pri Laporju. To pismo pa je oddal g. Frangesch državnemu pravdniku, češ, da ga je hotel g. Mlakar prisiliti k volitvi. Državno pravdnništvo je skovalo obtožnico, katero pa je minoli teden umaknilo in drž. pravdnništvo bo zopet vrglo celo kopico aktov pod mizo, in Frangeš je za eno blamažo bogatejši. Frangeš bode pa še naprej klical tako milo slovenske kmete v svojo trgovino, če bodo pa vsi šli, dvomimo. Tudi opozarjamo Slovence, naj ne gređó Frangeža prigovarjat, da bi volil pri prihodnjih občinskih volitvah v mestni zastop slovenske kandidate, kajti lahko se jim pripeti, kakor g. Mlakarju.

Torej pozor!
Sledovi germanizacije po Gorenskem. Poroča se nam: Da je občina Lesce poslala »Narodu« izjavo proti nastopanju kat-nar. zastopnikov, se ni čuditi, ako se pomisli, da občino zastopajo ljudje, kateri se z županom vred niti dobro ne zavedajo, da so Slovenci. V tej občini zato tudi vidno napreduje nemška reč. Kdor o tem dvomi, naj le opazuje shajališča Nemcev v tej občini. O teh kaj več o priliki. Za vse to občinski možje nimajo paznega očesa, pač pa za »obstrukcijo« v dež. zboru! Bo treba korenite spremembe! Sledove germanizacije vidiš tudi ob celi črti doli preko Radovljice. V tem kraju je trgovec, na čegar prodajalni se blišči sama nemščina, kateremu pa na debelo znaša denar naše zaslepljeno ljudstvo. Notar v tem kraju ima izključno nemški napis. Tudi ne pojnim, zakaj se ponaša nad vratmi tamošnje občinske pisarne »Stadt-gemeindeamt« poleg slovenskega? Ali nimajo občine svoje avtonomne jezikovne pravice? Ali bode pod novim županom, katerega skoro dobé v Radovljici, drugače, ne vem. Pa še drugih znakov germanizacije sem zasledil ondí, o katerih bi še utegnil izpogovoriti. Kaj pa naš Bled — biser slovenske dežele? Ondí se izzivajoče košatijo samonemški napisi. In vse to je prav našim meročajnim osebam? Pazite, da vas potomci ne bodo preklinjali.

Nemška nestrpnost. »Grazer Tag- blatte«, ki se vsled slovenske ponižnosti še vedno šopiri po vseh javnih lokalih na Slovenskem, hujska proti slovenskim predstavam v mariborskem »Narodnem domu« in hoče, da bi jih vlada onemogočila. — Vederemo!

Zopet kamniška policija. Po časniških poročilih občinstvu že dobro znani kamniški redar Kolman si je zopet vpletel nov list v zgodovino svoje osebe. Tožil je namreč kamniškega dekana, gosp. Ivana Lavrenčiča, in trdil, da ga je ta razžalil, ko mu je dostavil neko uradno naznailo. Deželna kot vsiklicna sodnja je včeraj gospoda dekana popolnoma oprostila ter izjavila, da dvomi o resničnosti Kolmanove izpovedbe. Občna želja v Kamniku je, da bi županstvo redarja Kolmana vendar enkrat resno podučilo, kako se naj vede.

— **Sodalitas ss. Cordis Jesu** za litijsko dekanijo ima svojo konferenco v sredo, 11. t. m., na Savi.

— **Umrl** je v Gradcu umirovljeni senatni predsednik najvišjega sodnega dvora na Dunaju dr. Viktor Leitmaier pl. Sannfeld. Rojen je bil l. 1838 v Celju.

— **Učiteljska vest** Za učiteljico na šoli pri sv. Mrjetu, okraj Ptuj, je imenovana prov. učiteljica gđ. Ida Binter.

— **Petindvajsetletnico** kot organist praznuje 15. novembra t. l. gosp. Leopold Kunst, organist na Polzeli. Vrlemu narodnjaku želimo še mnogo let!

— **Pozor!** Nekemu zasebnemu pismu povzamemo sledeče: Dae 3 t. m. sem prejel od znanca iz Perzije tole pismo: »Skratki besedami vam sporočim, da te dni iz Perzije odputuje slaboznani nabiratelj darov; gotovo se tudi pri vas oglasi. Imenuje se Petr Elias in ima le stare, ničvredne listine pri sebi. Odšel je brez dovoljenja svojega škofa. Torej vsakdo naj mu pokaže vrata, ako pride v naše kraje.«

— **Železnica Skofja Loka-Železniki** C. kr. železniško ministrstvo je poslalo deželni vladi kranjski splošni projekt za normalnotirno lokalno železnico od postaje Skofja Loka v Železnike, naj se o tem projektu priredi cestna komisija v zvezi s postajno komisijo. To komisijonelno uradno poslovanje se določa na dan 18. novembra 1903 in, če potreba, na naslednje dni. Komisija se snide navedeni dan ob osmih zjutraj na postaji v Skofji Loki.

— **Ruske vojne ladije v Trstu.** Ko se je ces. namestnik grof Goëss bužal ruski vojni ladiji »Car Nikolaj I.«, je ta razobesila avstrijsko zastavo. Čitali pa nismo nikjer, ali je naša vlada priredila ruskim gostom na čast primerno zabavo, kakor je to storila nedavno v Opatiji na čast neki nemški vojni ladiji. Saj se vendar govori in piše, da avstrijsko in rusko vojno brodogojstvo v kratkem napravi skupno demonstracijo proti Turčiji. Tega vendar nočemo trditi, da gotove vladne kroge bodejo v oči ruska imena. Ali kali?

— **Iz mariborskega občinskega sveta.** Včeraj bi se bila morala vršiti seja mariborskega obč. sveta. Zupan dr. Schmie-derer je prebral pismo socialnega demokrata Krainerja in tovarišev. V pismu pozivljajo soc. demokratje župana, da mora povabiti k seji one odbornike soc. dem. stranke, ki so po razsodbi upravnega sodišča pravilno izvoljeni, ali pa sejo zaključiti, sicer bodo dotični odborniki sami prišli k seji. Zupan je sejo zaključil, češ, da mora prej vprašati graško namestništvo. Občinski svetnik Schmid je povdarjal, da to občinski svet sam lahko odloči, vendar je župan ostal pri svojem sklepu in zaključil sejo.

— **Mokronoške novice** Podružnica c. kr. kmetijske družbe v Mokronogu je kupila ob poti proti pokopališču pod Goro tri erale zemlje, da tam napravi veliko drevesnico. Rigolanje je že oddano. Popreje se ni nihče zmenil za ta svet, sedaj bi pa naenkrat nekateri tam radi imeli novo šolo. — V četrtek so blagoslovili novo tovarno za usnje g. Pencs. Parni stroj je izdelala tvrdka Wolf v Magdeburgu, prav veliko stvari pa žabkar iz Ljubljane. Poleg tevarne je tudi parna žaga. Bog daj blagoslova! — Sv. stopnica na Gori so dobile novo barvo na streho. — Novo trgovino nasproti cerkve je odprl g. Sbil, sredi trga pa gospa Štel. — Umrla je cerkvena dobrotnica M. Plantarič.

— **Zvezdine utrinke**, takozvane »Leonide«, — ker prihajajo iz levovega ozvezdja — napovedujejo zvezdoznanci za čas od 11. do 18. novembra. Za več stoletij so jih o tem času opazovali; posebno v veliki množini so se pojavljali vsakih 33 let. Za leto 1899 so napovedovali zopet prav goste utrinke, vendar to pot zvezdoznanci niso prav pogodili. Glavni tok zvezdinih drobcev je najbrže zaostal ali pa prehitel, tako, da ne seka več zemljinega pota. Vendar se pa sme te dni pričakovati več zvezdinih utrinkov, kakor navadno dni. Za opazovanje ugodno bode tudi to, da bode mesec že pozno vzhajal in bode večeri pri ugodnem vremenu dovolj temni za opazovanje. Drugi tok utrinkov pričakujejo za čas od 21. do 25. nov. Izvor imajo ti utrinki baje iz Bielo-vega kometa, ki s je razpršil in se od leta 1852 ni več prikazal. Videti bo te utrinke v ozvezdju »Andromede«.

— **Vinski semenj**, združen z brezplačno vinsko poskušnjo, bo prihodnjo soboto in nedeljo, dne 14. in 15. t. m., na vrtu g. Gregoriča v Krškem. Semenj se vrši pri vsakem vremenu. Zanimanje za ta nov način prodaje je jako veliko in se bo odzvalo prav veliko kranjskih in stajarskih vinogradnikov. Upamo, da pride tudi mnogo resnih kupcev, ker ravno pri tej priliki se bo lahko določila prava cena za vina iz raznih leg in krajev. Pripomnimo, da je letošnje vino prav dobro, ker so imeli posamezni mošči od 16—22% sladkorja in da bodo cene pozneje znatno poskočile, ker se je letos pridelalo povsod za polovico manj vina od lanskega leta. Točili odnosno, kupčije sklepali, bodo dotični producenti sami. Prostor je jako velik in zato se ni bati take gnječje kakor pri lanski vinski razstavi, ker ne bo nihče na gotov prostor navezan Vstopnina prosta.

— **Zakaj so v Mariboru postreščki.** Zadnjo nedeljo je priredilo športno društvo v Mariboru gledališko predstavo. Ker mestni magistrat ne dovoli, da bi plakate prilepljala posebna družba, primorani so Slovenci najemati si moža, kateri prileplja dan pred predstavo na različnih oglih in plotih lepake. Toda niti tam jih ne pusti nemška nestrpnost. Postreščki so jih, kakor jih je videl odličen Slovenec, trgali raz plotov. Radovedni smo, kdo je te ljudi najel, kajti iz lastnega nagiba tega brčkone niso storili. Ako jim pa morebiti ne ugaja, da jim odidejo tisti krajcarji za prilepljenje, naj se za hvalijo magistratu, ki jim je ta zaslužek od vzela, ne pa da trgajo Slovence, kateri jim dajo precej zaslužka, njihove lepake.

— **Zrtev žganja.** Na Spod. Polskavi pri Pregarskem je stavil posestnik

Janez Papež, da bode izpil v četrt ure sedem četrtink žganja. Dobil je sicer stavo, toda valed množine zavžitega alkohola je kmalu umrl.

— **V Šmartnem** pod Smarno goro je bil izvoljen županom Al. Tršan iz Tacna, odborniki pa: Al. Tomšič, I. Jerla in Fr. Kovač iz Tacna; I. Dubovnik, I. Lap, Fr. Bačnik, Fr. Rozman, A. Šubič in I. Narobe iz Pirnič; Fr. Snoj, I. Kalis, Fr. Dovč, I. Novak, Fr. Kosmač in G. Jeras iz Gameljnov; I. Ovčak in M. Jeras iz Smartna; I. Lavtičar iz Virja in I. Božič iz Vikerč.

— **Smrtonosni padev v pijanosti.** V gostilni Andreja Lovša pri Devici Mariji v Polju je padel Ezidij Marinko, po domače Anzel iz Spodnje Zadobrove tako nesrečno v klet, da je 1. t. m. umrl.

— **Napad na cesti** Dne 31. m. mes. zvečer je bil posestnik Jurij Poklukar iz Radomlje na cesti med Lescami in Bledom napaden iz zasede od dveh zločincev in oropan gotovine 20 kron. O tem je orožništvo zvedelo šele zdaj, ker Poklukar ni naznanil o tem dogodku ničesar. Ni izključeno, da si je Poklukar vso stvar iz tega ali onega vzroka izmislil.

— **Velika postrv.** V Beli peči so vlovili ribiči v prvem belopeškem jezeru ne navadno veliko postrv. Tehtala je 11 in pol kg, bila 91 cm. dolga in je imela v obsegu 53 cm.

— **Namesto 7 K 700 K po poštni nakaznici.** Na naslov mesarja Božiča v Sevnici je nekdo v Radečah oddal 7 kron. Na doslej nepojasnjen način pa je številka 7 mej potjo spremenila se v številko 700, k Božiču je pa prišel neki mož ter ga nagovarjal, naj zanj vzdigne 700 kron. Oblast je zaprla sevnškega pismonoša Jelerja in Božičevo deklo, ker jih sumi, da sta kriva te sleparije.

— **Pogrešajo** v Mariboru komtoarista Mahalka, ki je služil pri tvrdki Kosar. Skoro gotovo se je usmrtil. Poneveril je večjo svoto denarja.

— **Ameriške novice.** 2000 delavcev odpuščenih je v tovarnah za jeklo v državi Illinois. Tudi v Filadelfiji je odpuščenih mnogo delavcev. — Stiri otroke povila je te dni svojemu so progu 23letna zamorka Vilijam Tate. — Svojo mater ustrelil je v Springfieldu 14letni deček Herbert Hall. Po umoru je tudi sebe ustrelil. — Električna omamila je v neki tovarni v Clevelandu našega rojaka Alojzija Rglerja. Prepeljali so ga v bolnico. — Izseljavanje v Ameriko silno narašča. V minoletem letu je došlo v ameriške Združene države 931.315 naseljencev. Iz Avstrije jih je bilo 206.011 naseljencev. — Grozni čin matere. V Monterey je soproga strojevodje L. Iversona zadavila tri svoje otroke. — Odmah ustrelil 18letni Henrik Walscheid je v Čiaagi ustrelil svojega očma, ker je leta pretil njegovi materi. — Grozno maščevanje. V Marion Jud je neki James Mc. Cure ustrelil svoja dva sina, da se tako maščuje nad svojo ženo, ki ga ni hotela več videti.

— **Stavbeno gibanje v Radovljici.** Poroča se nam: Naše novo sodnijsko poslopje je dovršeno in prav ukusno izpeljano. Uradi so se tudi že preselili in uradujejo v novih prostorih, ki so udobnejši in zdravejši nego so bili v stari grajščini. Do malega dovršeno je tudi že novo dvonadstropno posojilnično poslopje, katero je sezidal stavbenik Hronek (Čeh) v secesijskem slogu. Notranje poslopje se prav hitro prireja za bivanje in bo še letos možno se vanje seliti. Notri bo posojilnični urad, občinska pisarna in v nadstropjih lepa stanovanja. Delo dela čast mlademu mojstru. Tudi novo šolsko poslopje so že pričeli ometavati; vila zdravnik dr. Vovesa je tudi že pod streho. „Nova Radovljica“ torej hitro raste!

— **V vevški tovarni** so aretirali delavca Franc Serceina, oskrbnika socialno-demokratskega društva, ker njegova hišna posestnica ni bila zadovoljna, da bi dva imela ključ od prodajalne.

— **Morilec zblaznel.** Oni Vinko Vončina, ki je ubil dne 22. sept. t. l. svojo ženo v Grgarju, ter se nahaja v tukajšnjih zaporih, utegne zblazneti. Mož po noči silno trpi, teka okoli in joče, češ, da vidi satana, ki ga hoče odvesti s telesom in dušo. Postavili so ga pod zdravniško opazovanje.

— **Časnikarstvo.** Tržaška „Edinost“ bo od 15. t. m. dalje izhajala v Trstu ob 6. uri zjutraj in pribajala v Ljubljano z vlakom ob 7, 12. uri dopoldne.

— **Za novomeško porotno sodišče** so bili za IV. zasedanje izbrani naslednji porotniki: Turmherr F., posestnik v Travniku, Kijun Jakob, posestnik in gostilničar v Ribnici, Brinski Anton, posestnik in gostilničar v Morovici, Langer Ivan, posestnik in pek v Radečah, Pavlin Alojzij, posestnik in gostilničar v Trebnjem, Arkar Ivan, posestnik v Trebčevsi, Kump Ivan, posestnik in krčmar v Koprivniku, Arko Ivan, posestnik in krčmar v Kočevju, Gregorič Fr.,

posestnik in gostilničar v Krškem, Kožar Stefan, gostilničar in mesar v Črnomlju, Majhen Ivan, gostilničar in župan v Črnem potku, Marolt Jožef, posestnik in gostilničar v Leskovcu, Ivanetič Jakob, posestnik in gostilničar v Metliki, Tomič Viljem, posestnik in trgovec v Trebnjem, Avmann Viktor, posestnik in trgovec v Krškem, Zajc Jožef, posestnik in trgovec v Biču, Zupančič Jožef, posestnik in trgovec v Selišču, Tavses Miha, posestnik in trgovec na Hribu, Majcen Anton, posestnik in gostilničar v Mokronogu, Petrovič Jakob, posestnik in trgovec v Trebnjem, Flajs Ivan, posestnik v Brezji, Majcen Anton, posestnik v Polji, Slak Ivan, posestnik in trgovec v Dobručah, Prijatelj Fr., posestnik in trgovec v Tržišču, Mišič Jožef, posestnik in trgovec v Kočevju, Finks Emanuel, posestnik in gostilničar. Setina Martin, mizar in gostilničar v Križki vasi, Burger Marko, usnjar v Ribnici, Prijatelj Ivan, trgovec in gostilničar na Dvoru, Kajfež Andr., posestnik in trgovec v Banjiloki, Ganser Karol, računovodja v Kočevju, Tomažin Alojz, posestnik v Smedniku, Mlek Matija, posestnik v Adlešičih, Ponca France, posestnik in usnjar v Mokronogu, Lavrinšek France, posestnik v Trški gori. — Namestniki so: Kastelic Miha, posestnik in krčmar v Žabji vasi, Majzelj France, posestnik in krčmar v Beli cerkvi, Mogolič Jožef, krčmar v Rudolfovem, Vintar France, posestnik in trgovec v Hrušovci, Mehora Ivan, posestnik in pek v Rudolfovem, Rifelj Ivan, posestnik in pek v Lešnicah, Bergant Šimon, trgovec v Rudolfovem, Dular Ivan, posestnik v Čegelnici, Klemenčič France, posestnik v Rudolfovem.

— **Rusko brodogojstvo v Trstu.** Mnogo Slovanov iz mesta je v nedeljo obiskalo rusko admiralsko ladjo »Imperator Nikolaj I.« Večja družba iz Barkovelj se je pripeljala na svoji ladji z narodno zastavo. Ruski pomorščaki so jako inteligentni in so prijazno razkazovali vse naprave na veliki in krasni ruski vojni ladji.

— **Spomenik zaprešičkim žrtvam.** Iz Hrvatske nam pišejo: V nedeljo popoldne so odkrili na pokopališču v Brdovcu zaprešičkim žrtvam spomenik prav slovesno. Zbralo se je do 5000 ljudi, med njimi do 1000 Slovencev. Na grobu so peli pevci zagrebškega društva »Sloboda« in šestinskega »Sleme«. Župnik Penić je blagoslovil spomenik, a nato je izpregovoril zbranemu narodu tamošnji narodni poslanec Kizpach. Spodbujal je narod, da brani svoje pravice, kakor jih je nekđaj branil ves tamošnji narod na čelu z Matijo G. Brem, ki je pretrpel tudi smrt v Zagrebu. Narod naj ne pozabi, da med njimi počiva tudi lev iz leta 1848. Narod je zaklical burno slavo banu Jeladiću, ki je pokopan blizu Brdovca. Vime stranke prava je izpregovoril Josip Pasarić, urednik »Obzora«, ter prosiljal žrtve zaprešičke, ki so se borili za pravice hrvatskega naroda ter prelili kri. Pisana je pravica, da na Hrvatskem ni mesta niti madjarski zastavi, niti madjarskemu jeziku. Zaprešič je bil dozdaj nepoznato mesto na Hrvatskem, a od letos je postalo eno prvih, ker so se tukaj našli mošje, ki so znali odločno braniti pravice svojega naroda. Naj zato prišeže na grobu žrtve, da bode tako hrabro stal tudi v bodoče na braniku za pravo, kakor do zdaj. Mogočni slava-klici so se razlegali po pokopališču in sosednem selu. V imenu bosenskih Hrvatov je govoril Kurt, v ime juristov Fattori, potem župnik Miletić in slednjič kmeta Matun in Komar, a v ime delavcev Jakovljevič.

— **Hrvatske novice.** Zadnji čas je osnovalo »Društvo hrvatskih književnikov« zopet tri nove ljudske knjižnice, namreč v Delnicah, Rumi in Brusju, a na treh drugih krajih se ravno snujejo. — Jezična osnova v Dalmaciji. Iz raznih krajev Dalmacije prihajajo vesti, da je vsa dežela razburjena vsled vladne jezične osnove. Na sestankih se je povsod jednodušno izrazilo ogorčenje radi osnove. — Hrvatski sabor bo sklican najbrže v prvi polovici meseca decembra, da votira idemniteto in opravi nekaj manjših poslov. — **Smrt na žetev.** V lapačkem okraju žanje smrt. Ljudstvo pada kot snopje; več hiš je, kjer je že umrlo po četrte osebe. In vsi od difterije, vratne bolezni. — **Zena ubila možkega.** Kmetica M. Duzbaba se je skregala s sosedom Rebrovičem v Kaniški lvi, okraj garešnički. Prišlo je med njima kmalu do ostrih besed, dokler ni Duzbaba zagrabila za kol in Rebroviču razbila lobanje. — **Prepovedan shod.** Shod v Dolnjem Miholjcu je vlada prepovedala. — **Prepovedani narodni trakovi.** V okupiranih deželah je izšla na redbo, ki dijakom strogo prepoveduje, nositi srbske ali hrvatske trobojne trakove.

Novice iz kočevskega okraja.

— **Pošta v Dobrépoljah** dobi brzovaj. S tem bo vstreženo tukajšnji trgovini, ki se je morala doslej posluževati zasebnega brzovanja na železnici.

— **Mlin v Strugah,** ki ga je zgradil kmet Pogorelec in ga bo gonil bencinov motor, začne delati prihodnji teden.

— **Letina v Dobrépoljah** je bila vse-skozi dobra. Pridelalo se je — razun sadja — vsega v izobilju. Ker imajo pridelki primeroma zelo dobro ceno in se živina in avinere dobro in lahko prodajo, se kmetje hvalijo.

Ljubljanske novice.

— **Velezanimivo predavanje.** Gospa dr. Jenkova namerava v kratkem v tuk. »Mestnem domu« predavati o svojih doživljajih povodom potovanja na jugu, posebno o razmerah v Makedoniji.

— **Usmiljen brat iz Kandije** pri Novem mestu pobira za ondotno bolnišnico usmiljenih bratov darove po Ljubljani. Priporočamo ga dobrohotnosti usmiljenih src!

— **Koncert društvene godbe** vrši se jutri zvečer v restavracijskih prostorih g. Perlesa, Prešernove ulice. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Vstop prost.

— **Koncert društvene godbe,** ki se je vršil zadnjo soboto pod vodstvom novega kapelnika g. Paola v »Narodni kavarni«, je bil kaj dobro obiskan in so godci in kapelnik želi za eksaktno izvajanje zanimivega programa burno pohvalo. Nadjamo se, da bo sedaj popolnjeni odbor skrbel za vsestranski red v upravi društva, novi kapelnik pa delal v prosep izobrazbe in discipline pri moštvu. Kdor neče parirati — ven z njim. S tem si bo godba pridobila potrebni ugled!

— **Delovanje mestne posredovalnice za delo in službe.** Mestni trg št. 27, telefon št. 99. Od 1. do 5. novembra je dela iskalo 17 moških in 34 ženskih delavcev. Delo je bilo ponudeno 12 moškim in 30 ženskim delavcem; v 31 slučajih se je delo sprejelo. Od 1. jan. do 5. nov. je došlo 2535 prošenj za delo in 2436 deloponudb, v 1501 slučajih je bilo delo sprejeto. **Delo dobe t a k o j m o š k i:** 1 trg. pomočnik, 1 skladiščni hlapec, 1 kovač, 6 konjskih hlapcev, 2 n a s k e: 2 gospodinj, 3 kuharice k orožnikom, 6 deklic za vsako delo, 1 sobarica, 7 deklic k otrokom. — **Službe iščejo,** m o š k i: 2 trgovska pomočnika, 1 pisar, 1 vrtnar, 1 strojnik, več trgovskih slug, 2 bišnika; ž e n a k e: več prodajalk in blagajničark, 1 odgojiteljica, 1 šivilja za dom, več natakarič in drugih poslov. — **O d d a t i j e s t a n o v a n j a z 1 i n 2 s o b a m a,** več mesečnih sob. 2 prodajalni. **V n a j e m s e i š č e j o s t a n o v a n j a** (za februar) z 1-3 sobami. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko za odgovor.

— **Zaprl** so strgarskega vajenca Otona Grossa, ker je na sumu, da je predvečerajnjim dopoldne svojemu mojstru Josipu Oblaku v Selenburgovih ulicah št. 1 ukradel iz prodajalnice 54 kron. Ukradel mu je bil že popred enkrat iz stanovanja zlatnine za 100 kron in je iste Oblak našel pri njem v delavnici.

— **Klobase kradel** je v Kastnerjevi prodajalnici na Dvornem trgu prodajalec kostanja, Janez Božič, vulgo Kimelj. Bil je pri tatvini zasačen.

— **Prepreden zločin.** Josip Čebule, nad sprevodnik v pokouju, stanujoč na Vodovodni cesti št. 171, slišal je v nedeljo zvečer, ko se je vračal po Dunajski cesti domov, kričanje in klicanje na pomoč. Ki je prihajalo s polja za pokopališčem. Čebule je šel na polje in našel tam v temi prevozniki voz št. 7, v katerem se je kuharica Rozalija Bukšek, stanujoča v Frančiškanskih ulicah št. 6, borila s prevozniki hlapcem Francetom Lekšetom, kateri je hotel na njej izvršiti zločin. Ko je Čebule zakričal, skočil je Lekše z voza in za njim Rozalija Bukšek, ki je dejala Čebulcu, da ga je sam angel varuh pripeljal, in je vsa preplašena zbežala. Prevozniki hlapec je sedaj hotel Čebulca z bičem pretepati, a ta se mu je umaknil. Kuharica Rozalija Bukšek je bila v mestu najela Lekšeta, da jo pelje domov, ta pa jo je nalašč v najhujšem diru peljal za pokopališče.

— **Suknjo za žganje.** Minolo soboto sta šla Ciglarjev hlapec in njegov pomočnik Skrajnec iz Spodnje Šiške na ljubljansko polje za topničarsko vojašnico orat. Mej delom sta delala požirke iz steklenice. Ko je šel hlapec s konji domov, je pomočnik še nekaj otepaval na njivi, pokrepčal se zopet z žganjem in — zaspal. Ko pa se prebudi, zapazi, da mu je nekdo odnesel suktnjo.

— **Iz zapora pobegnil.** Jernej Okorn, vulgo Moravčenov, 32 let star, postopač, je bil 12. m. m. pri c. kr. okrajni sodnji v Kamniku zaradi delomrznosti in tatvine obsojen na 6 tednov zapora, ob enem pa se ga je tudi obsodilo, da mora po prestani kazni iti v prisilno delavnico. Okorn si je sam skrajšal zaporni čas in je dne 7. t. mes. zjutraj pobegnil iz zapora. Najbrže mu ni dišalo delo v prisilni delavnici.

— **S ceste** Na poti od Vegovih ulic po Kongresnem trgu, Wolfovih ulicah, Marijnem trgu in po Miklošičevi cesti do sodnijskega poslopja je izgubila neka gospa zlato brožko z dvema rubinoma. — Na Marije Terezije cesti je izgubil včeraj nožarski vajenec J. Goncilja nikelnasto uro. — Neznano kje v mestu je izgubil neki častnik zlat prstan z brilantom.

— **Na južnem kolodvoru** so bile v minolem tednu najdene sledeče reči: 1 etuj za smodke in 1 svilnat dežnik.

— **Sejem.** Dne 9. t. m. bilo je na sejem prignanih 717 konj in volov, 349 krav in telet, skupaj 1066 glav. Kupčija je bila pri goveji živini dobra, pri konjih jako živahna, ker so prišli Lahi pónje.

— **Najdena krava.** Jakob Zabučovec, delovodja na dolenski železnici, stanujoč na Dolenski cesti št. 17, je dobil včeraj popoldne ob progi dolenske železnice belo hrvaško kravo, katera je gotovo bila ušla kakemu sejarju. Dokler se lastnik ne oglasi, se nahaja krava pri čuvaju Mraku na dolenskem kolodvoru.

— **V Ameriko.** Včeraj zvečer odpotovalo je v Ameriko 40 oseb s Kranjskega in 57 oseb s Hrvaškega.

— **Makedonci.** V Hrušico na Gorenjskem se je odpeljalo včeraj k zgradbi železnice 50 Makedoncev.

Vstaja na Balkanu.

— **Carigraski dopisnik »Pet. Vedomosti«** je imel razgovor z nekim Bulgarom o makedonski vstaji. Po njegovih izpovedbah ne more biti govora o tem, da bi vstaja prenehala. Nasprotno, vstaško gibanje se dan na dan bolj širi. Po zanesljivih poročilih stoji zdaj 30.000 mož pod orožjem. Proti koncu zime se bo to število podvojilo, in potem bo omikani svet pričal velikih dogodkov. Sklenjeno je bilo, razglasiti v februarju splošen vstanek. »Četudi vemo, da nam nova pogodba držav ne prinese nikake koristi, hočemo vendar poskusiti še zadnje sredstvo. Na vsak način je treba prihodnje leto rešiti vprašanje osloboditve Makedonije izpod turškega jarma. Da izvedemo svoj načrt, imamo vsega potrebnega v zadostni meri. Nkdo ne verje, da bi bili v stanu boj dalje in vspešneje voditi kakor Buri. A njihovo stališče je bilo našemu jako neednako, ker so imeli oni dobro organizovane oddelke, a mi moramo vse na novo ustvariti. Morem zagotoviti, da se bomo bojevali do zadnjega dha in da ne bomo nikake obljube ved v stanu vsaviti toka naredne samozavesti. Boj se ni pričel včeraj, ampak vstanek se je pripravljval že cela desetletja. Naj izve Evropa, da orožja ne bomo odložili. Naj se nam stavi jako korisni cilji, mi smo prepričani in živimo v nadi, da ura odrešitve ni več daleč. Zdaj so Turki poskusili, kako je z nami težek boj, in ako se Bolgarija odloči, da napove Turčiji vojno, bomo vse Turke pregnali iz Makedonije.« — Sliši se od raznih strani, da Turčija pridno reformira, seveda vse brez načrta in prenagleno. To se smatra kot indirekten vseh zadnjih reformnih zahtev. Ruski in avstro-ogrski poslanik bosta turški odgovor na reformno noto kot nezadosten zavnila in zahtevala določen odgovor v ustanovljenem roku ter zagrozila z ultimatomom. V dobro poučenih krogih se dvomi o resničnosti tega poročila.

— **Makedonski dogodki** vplivajo tudi na bosansko prebivalstvo. Mohamedani v Bosni in Hercegovini govoré, da na pomlad razvije sultan prorokov prapor in da se bo zopet meril na Kosovem polju s sovražniki islama. To pot pa ne bo pobil samo Srbov, ampak tudi Avstrijo. Lahko si mislimo, da take govornice ne utrjujejo pri bosanskih, še vedno fanastičnih mohamedancih, zaupanja do avstrijske uprave.

— **V Sarajevu** govoré za gotovo, da bo treba spomladu iti s puško na jug proti Turkom. Na sultanovem dvoru je močna bojevita stranka, ki mu prgovarja, naj se nikar ne boji vojske z Bolgari. Tolažijo ga s tem, da Rusija ne bo prišla na pomoč Bolgariji, ker je od nje preveč užaljena. Poizkusiti se bo baje treba le z Avstrijo, in o teh govoré sultanovi svetovalci, da se jih ni bati. Kar pobiti mislijo Turki Avstrije, pa bo zmaga njihova. Sultanu se pa ta stvar ne zdi tako lahko verjetna, in zato ne vé kaj bi naredil.

Književnost in umetnost.

Repertoire slovenskega gledališča.

— **Danes** se igra izvirna noviteta »Legionarji«, spisala Fr. Govekar in J. Parma. Pred igro svira vojaški orkester novo overture »Rokovnjači«. — **V četrtek** se poje tretji opera »Bohème«. — **V soboto** je premijera francoske burke »Njegova hišna« (Nelly Rozier).

— **Slovensko gledališče.** V petek smo imeli priliko naslajati se vnovič ob prelepih zvokih, polnih divne lepote in čustvene melodike Puccinijeve opere »Bohème«. Vso krasoto tega svetovno znanega muzikalnega dela smo imeli priliko opaziti šele v petek; čarobna muzika prevzame poslušalca tako, da skoro ne sliši več onih finih posameznosti glasbene slikovitosti, omamljivosti point, originalnih motivov in interesantnih efektov. — Druga uprizoritev te opere na našem odru je bila še popolnejša od prve, gladkejša in harmoničnejša. Vsi pevci in pevke brez izjeme so se odlikovali; brez prigovora so bili vsi že zadnjič omenjeni

umetniki in dober je bil tudi g. Patočka. Zlasti samospjev v IV. dejanju, ko se poslavlja od svoje sukunje, je zapel lepo in duševno. K vspehu je pripomogel mnogo g. Lier, ki je uprizoril opero; jako hvalevreden je bil njegov nastop v obeh ulogah. Tudi g. Štamcar je bil zadovoljiv. Gledališče je bilo razprodano.

Nedeljsko popoldansko predstavo »Mlinar in njegova žena« omenjamo zato, ker je v ulogi Konrada nastopil že petindvajsetič g. Danilo. Da se je ta želoigra tako prikupila nižjim slojem, ni nemala zasluga gosp. Danila, ki je igral Konrada vedno z mladeniško navdušenostjo.

Zvečer se je ponavljala opereta »Amaconke«. Predstava je pričala, da ni bilo za njo nobene skušnje. Tako bagatelizuje gledališka uprava nedeljsko občinstvo, in potem naj postane gledališče popularno!

* »Zemljopis Hrvatske«. Napisali dr. Hranilović in D. Hiro. — Izšel je 14 snopč, ki obsega strani 417 do 448. Opremljen je s krasnimi slikami in narisi.

* Razstava hrvatskih umetnikov je bila v Pragi srovesno otvorjena dne 30. oktobra t. l. Bili so navzoči tudi najboljši češki umetniki. Tudi »Jednota českých umělců« je razstavila več slik.

* »Ljubljansko barje in njega osuševanje« — je naslov lični brošurici, ki jo je spisal kakor smo že poročali, g. deželni inženir Ivan Sbrizaj. V kratkem obsegu 38 strani nam podaja g. pisatelj tako temeljito in živo pisano sliko o stanju tega, za celo Kranjsko in za Ljubljano posebej prevažnega vprašanja, da jo vsakomur, kdor se količkaj zanima za naša kulturna vprašanja, kar najtopleje priporočamo. Iz knjižice izvemo, da so pravzaprav dani že vsi predpogoji, da se prične z osuševanjem barja. Načrt inženirja Podhaghega je deželni zbor kranjski že zdavnaj (l. 1889!) potrdil; žal, da ta zakon ni dobil najvišjega potrdila. Zakaj ga ni dobil, o tem nas pusti g. pisatelj nepoučene, a zatrjuje nam sam, da bi izvršitev tega načrta vrednost barja povišala za najmanj šest milijonov kron, tako da bi se proračunjeni stroški osuševanja v znesku 4.754.000 kron imenitno izplačali. »Kdo na svetu bi te kupčije ne napravil, če ima priložnost« zaključuje naš g. pisatelj, in mi mu povsem prikrdimo.

Res, zadnji čas je, da se jenja tista zapanost in neagilnost, ki se je lotila naših vodilnih krogov, in zadnji čas je, da se to kardinalno vprašanje deželne kulture kranjske reši ne več od zeleni mizi, ampak v življenju! Nočemo razpravljati, kakega pomena bi bilo to vsekakor velikansko podjetje z omejitvami izseljevanja, koliko čilih delavskih močij, ki se zdaj poizgubljajo za vedno v tujini, bi se vezalo z dobrim služkom na rodno zemljo, koliko bi dobila naša domača industrija naročil, in koliko naših kmetov novega rodovitnega sveta; kako ugodno bi se spremenile in zboljšale še zmiraj neznosne razmere ljubljanskega podnebja! — upamo pa, da se lotijo kompetentni činitelji tega vprašanja s tisto vnemo in navdušenostjo, ki ne prepušča nič tuji inicijativi in tako rodi najlepše uspehe. Posebno se zanašamo na referenta deželne vlade, ki ga njegov plemiški priimek vedno in vedno spominja na to prevažno in jako hvalno delo.

Gosp. nadinženirju Sbrizaju pa vsa hvala in priznanje, da nam je s svojo prikupljivo brošurico omilil to težko in zamotano vprašanje, ki se rešuje že stoletja, a še vedno zaman pričakuje rešitve.

* Navodilo za spisovanje raznih pisem in opravičnih listov se imenuje 279 strani obsežna knjiga z mnogimi uzorci, ki jo je založil tukajšnji knjigar g. I. Giottini. Cena mehko vezani knjigi K 160, s pošto 10 v. več, trdo vezani K 2, s pošto 20 v. več.

* Secession-album slovenskih in hrvaških pesmi za mešan in moški zbor. Knjiga I Uglasbil H. O. Vcgrić. Lastna založba. Sarajevo 1093. — Ta »Secession album«, ki je posvečen »velikemu Slovanu, prevzišenemu gospodu bskupu Jos. Juraju Strossmayerju«, obsega sledeče skladbe: »Slovenska zgodovina«, »Večerni zvon«, »Vienac«, »Sjećanje«, »Ljubav«, »U spomen mrtvih«, »Izgnubljeni cvet«, »Ljubici«, »Pod oknom«, »Lahko noč«, »Brambovska«. Ne ubijajmo si glave s tem, v kaki zvezi je Strossmayer s »secesijo«. Reči moramo le, da skladatelj ni pogodil duha secesije niti v svojih skladbah, niti v šarenih risbah, s katerimi je opremil svoje delo. O tistem tenkočutnem, rafiniranem sanjave duhu, ki je lasten modernim secesijskim skladbam, tu ne najdemo sledi, pač pa semertje malenkostne okraske, ki so ravno nasprotni duhu secesije. Sicer pa utegnejo najti mešani zbori med temi skladbami tudi katero, ki jim bo ugajala.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Pred sodiščem krivo pričal je Janez Zalokar, dninar iz Grabč. Ko se je dne 10. julija vršila pred okr. sodiščem v Radovljici kazenska razprava proti Janezu

Justinu zaradi prestopka zoper telesno varnost, je Zalokar kot pričal zaslisan pod prisego izpovedal, da ga je Justin na tla vrzel in mu zob zlomil. Kasnejše sodne poizvedbe so pa dognale, da si je Zalokar vse to izmislil. S dni dvor ga je obsodil na 7 mesecev težke ječe. — Kamen v okno vrgel. D-lavec Tone Kos iz Javorjev je dne 25. okt. t. l. skozi zaprto okno v stanovanje sodnega služe, v kateri je bila njegova 6 let stara hčerka, zagnal dva kot pest debela kamna Otoženec pravi, da ima že tako navado, če je pijan. Obsojen je bil na 8 mesecev težke ječe. — Padeč čez borovce. Hiša in vrt Marijane Brezar, posestnice v S-mčuriu, sta tik vozne ceste, ki pelje v Hrašnje. Ob vrtni ograji zloženih je blo 4 voze borovcev tako nerodno, da je bila cesta zastavljena, kar je bilo za ljudi in vozove v temni noči posebno nevarno. Taka nesreča se je zgodila pozno zvečer 14. avgusta t. l. Martnu Zadnikarju, kateri se je v temi z vozi silo zaletel v skladnico, da je padel čez borovce in s strebuhom zašel v veliko grčo. V grozovitih mukah je Zadnikar umrl 4 dni po tem dogodku. Sodišče je obtoženko oprostilo pregreška zoper varnost življenja. D-žavni pravdnik je objavil ničnostno pritožbo.

Občanska založna svečenska pred sodiščem Čehi imajo zopet en hranilniški škandal. Obtoženi uradniki, ki so si denar »izposojali« med seboj, ne morejo tajiti. Iz govarjajo se večinoma z nevednostjo in s tem, da so hoteli povrniti. Sodna še ni izrečena.

Kazno stviri.

Najnovejše od raznih stran.

Petrolejski kartel je bil ustanovljen v soboto. V soboto so se tovarne cene petroleju zopet zvisale. — Za prenovljenje bazilike sv. Justa v Trstu je tržaški mestni svet dovolil 50.000 kron. — Osem delavcev v bitih. V tovarni za čipke v Sternbergu se je prigodila velika nesreča. Podri se je namreč obok ter podkopal pod sabo osem delavcev. — Hiša se je podrla. V Budimpešti se je večeraj ob 4. uri popoldne pudila med groznim hruščem neka dvonadstropna, deset sežnjev dolga hiša. Dž sedaj je le znano, da je ena oseba lahko ranjena. — Kossutov spomenik polili. Iz Budimpešte se poroča, da so neznan zločinci v nedeljo zvečer polili Kossuthov spomenik v Velikem Arađu z ogljikovo kislino, ki je vzgala pest debele luknje. Spomenik so šele pred štirinajst dnevi postavili. — Spomenik taščici. Kraljica Aleksandra, soproga kralja Edvarda je pri mavzoleju kraljice Viktorije dala napraviti 17 metrov visok Kristusov kip. Na spomeniku je napis: »Najboljši izmej vseh taščic«. — Tri leta trajala stavka. Stavka delavcev v kamnolomu lorda Penrhyna na Angleškem, je končana. Stavka je trajala tri leta. Delavci so podlegli.

Zadnja Falbova vremenska prerokovanja. Te dni je izšel kot zadnje delo Rudolfa Falba njegov vremenski koledar z zaznamkom kritičnih dnevov za prvo poluleto 1904. Število kritičnih dni v prihodnjem letu je precej znatno. Razvrščeni so tako le: Peve vrste: 2. marec, 9. september, 9. okt., 31. marec, 1. febr., 11. avg., 7. novem., 3. jan., 29. apr., 13. jul. Druge vrste: 7. dec., 13. jun., 29. maj, 22. dec., 15. apr., 15. maj, 17. marec, 23. nov., 24. september, 24. okt., 16. febr., 27. avgust. Tretje vrste: 27. jun., 17. jan., 27. jul. Vreme za prvo poluleto 1904 je Falb tako le napravil: Jan.: Temperatura nenavadno mila, mnogo izpodnebne moči, neprestano deževno. Februar: Temperatura normalna, obilna izpodnebna moča. Le v začetku in pred koncem meseca bo morda vreme suho. Marc: Temperatura do 22. nestalna in pade potem pod normalo. V začetku in proti koncu meseca pade mnogo snega. 2. marec je najkritičnejši dan vsega leta. Tedaj bi utegnili pasti na daleko in široko mnogo snega. April: Suho vreme. Temperatura nestalna. Maj: Temperatura najprej normalna, potem pade in ostane ves mesec pod normalo; potemtakem bo maj jako hladen. Juni: Temperatura v prvi polovici normalna, v drugi polovici pod normalo. Mnogo dežja, zlasti 13. junija, ki je zaznamovan kot kritični dan druge vrste. — To je torej zadnje Falbovo vremensko prerokovanje, in sv. Peter bo moral od zdaj naprej že sam delati vreme.

V čolnu čez široko morje. V Tunčhal došel je te dni čoln »Columbia« s kapitanom Eisenbraun, ki je pred 72 dnevi zapustil Boston. Potovati je mislil v Marzelj, toda 28. avgusta ga je zanesel močan vihar. Tudi 5. septembra se je moral boriti z valovi, ki so mu tudi odnesli njegovo blagajno z 100 dolarji. »Columbia« je prevozila 3600 merskih milj. Ko bo čoln popravil, nadaljuje svoje potovanje mimo Gibraltarja proti Marzelju.

Žena brez želodca. Pri zadnji seji c. kr. društva zdravnikov na Dunaju je pred-

stavil dr. Ullmann 62letno gospo, kateri je moral zaradi raka v želodcu ves želodec odstraniti. Ta operacija se je zgodila že pred več meseci. Vendar pa se dotična ženska prav dobro počuti in se še celo redi. Dr. Ullmann trdi, da je že 29 osebam popolnoma odstranil želodec in da še sedaj žive. Tako visoko se je že povzpela kirurgija.

Tatovi pri kralju Petru. Kralju Petru je ukradel njegov služabnik zelo veliko dragocnosti. Tatvino je odkril princ Pavel, ko je videl pri služabniku kraljeve gumbe. Vrednost utradenih reči znaša 30.000 fran. Te dni je odpuštil kralj pet otujih služabnikov in jih nadomestil s srbskimi.

Čuden nabiralec. Pred pariškimi porotnim sodiščem je stal te dni nekdanji predjedec španske kraljice Izabelle, Salvador Falco, brat profesorja na vojaški akademiji v Toledo, ki je bil obtožen poverjenja. Služboval je namreč v neki francoski tovarni in poneveril 25.000 frankov, katere je zaigral pri konjskih dirkah. Zagovornik je kot olajševalni vzrok navedel, da zatoženec ni popolnoma pri zdravi pameti, ker nabira — papirnate regimente. In res. Falco ni nabral v teku let nič manj kakor 4 milijone papirnatih vojakov, katere je izstrigel iz papirja in nabodel na igle. Z njimi je naredil kompanije, bataljone in polke. Izstrigel je tudi iz vojaških knjig imena častnikov ter jih po njih dostojanstvu prilepil pred posamezne oddelke.

Zmagali so. V obrtnih šolah v Lvovu je ustavitl naučni minister pouk o poljski zgodovini. Kakor smo pred kratkim poročali, so se poljski obrtniki temu ustavili ter niso hoteli pošiljati več svojih učencev v te šole. Pomagalo je. Naučni minister je izdal galskemu deželnemu šolskemu svetu novo naredbo, po kateri se uvede zopet pouk o poljski zgodovini. Možatost kaj izda!

Sredstvo proti takozvani morski bolezn. Znano je namreč, da nekateri jako trpe na potovanju po morju, posebno seveda, ako je morje nemirno in stresajo valovi ladjo ali pa parobrod. Nagaja jim namreč hudo želodec in sicer tako hudo, da izmečejo iz sebe vse, kar so zavžili. Proti ti nadlogi nasvetuje nekdo to le jako preprosto sredstvo: Priskrbe naj si šopek svežega peteršilja, katerega naj si pri potovanju polože na prsa tako, da se peteršilj dotika neposredno kože.

Sola za tatove. Policija v Parizu je pred nekaj dnevi odkrila tatinsko šolo, koje voditelji so ji odnesli srečno pete. Kmalu potem je zaprla policija tri mlade žepne tatove, kateri so že celo leto kradli, ne da bi jih policija zasledila. Imeli so pa tudi dobro šolo. Poučeval jih je neki »Bamboulas«, za kar so mu morali prinašati svoje dnevne »dohodke«. Policija se je napolila v stanovanje tega učitelja ter tamkaj našla deset velikih človeških postav iz lesa oblečenih v različna moška in ženska oblačila. Na vprašanje, čemu da so te postavje, je odgovoril eden dečkov: »To je vendar naša šola, tatinska šola! Tu se učimo žepne tatvine«.

Smrt predrzneža. Predrznega pomorščaka kapitana Vossa je zadela njegova usoda. Kapitan je namreč sklenil, da v čolnici, ki ga je izdolbil iz drevesa, potuje okoli sveta. In res je prebrodil srečno Tih ocean ob San Francisko do Sidnej. Tukaj pa se je mudil dalje časa in tudi popravil svoj pokvarjeni čolnik »Tilikum«. Nato je obiskal Novo Zelandijo ter zapustil tamošnje pristanišče ob veliki navzočnosti radovednega ljudstva. Sedaj se je ponesrečil pri nevarnem pomolu Rangitoto.

Morilka vsled pomanjkanja. Pri okroznem sodišču v Ljubnem je bila delavka Ana Mayer obsojena na vislice. Zakonska Mayer sta imela troje otrok; njen mož, ki je bil slaboumen, je zaslužil na teden 2 K 80 h, s čimur naj bi se preživela petorica ljudi. Zaradi tega je Ana Mayer sklenila iti služiti, toda z otroki je ni hotel nihče vzeti v službo. Sklenila je torej, znebiti se jih s silo. V noči 14. junija je res zadavila svoje tri mesece staro dete.

Stroj za samomorilce. O namomoru požnega trgovca Avgusta Reipfla se poroča: Reipfl si je končal svoje življenje z posebnim od njega izumljenim strojem. Napravil je leseno stojalo, na katerem sta bila dva samokressa tako pritrjena, da sta se cevi dotikale levih in desnih senc in da je bilo mogoče oba naenkrat sprožiti. Učinek tega stroja je bila gotova smrt.

Društva.

(K. S. izobraževalno društvo» Marijinih otrok v Dekanih vabi na zabavo, katero priredi v nedeljo, dne 15. novembra 1903, v dvorani »Konsumnega društva« na »slavje sv. Stanka« ob pol 3. uri popoldne takoj po blagoslovu. Društvo namerava ustanoviti »Tamburaški zbor«. Prihod in darovi se bodo v ta namen porabili. Vstopnina 15 novičev. Razpored: 1. Pesem K. »Pozdrav«, 2. mešan zbor M. družbe. 2. »Lurška pastirica«, igrokaz v 5. dejanjih, igra 30 dekllic Marijine družbe. 3. »Zdrava Ma-

rija«, pesem 4. »Šošarski ponedeljek«, igrajo mladeniči Mar. družbe. 5. »Oj planine«, pesem. 6. Srečkanje za dva dobitka.

(Mestne hranilnice.) Mestna hranilnica v Novem mestu. V mesecu oktobru 1903 je 297 strank vložilo 102.897 K 10 h, 258 strank vzdignilo 150.333 K 49 h, torej manj vložilo 47.436 K 39 h, 7 strankam se je izplačalo hipoteknih posojil 24.300 K, 121 menic se je eskomptovalo za 47.242. Stanje vlog 2.362.368 K 63 h. Denarni promet 575.353 K 72 h. Vseh strank je bilo 1021. — Mestna hranilnica v Radovljici: V mesecu oktobru 1903 je 246 strank vložilo 88.749 K 94 h, 184 strank vzdignilo 42.908 K 50 h, 23 strankam se je izplačalo posojil 20.150 K, denarni promet 336.845 K 16 h. — Mestna hranilnica v Kamniku: V mesecu oktobru 1903 so stranke vložile 44.465 K 35 h, vzdignile 19.306 K 27 h, strankam se je izplačalo posojil 13.200 K. Stanje hranilnih vlog 799.735 K 32 h. Stanje hipot. posojil 596.409 K 38 h. Denarni promet 141.574 K 43 h. — Mestna hranilnica ljubljanska: Meseca oktobra 1903 vložilo je v mestno hranilnico 915 strank 417.211 K 94 h, 779 strank pa dvignilo 587.072 K 61 h.

Telefonska in brzojavna poročila.

Št. Lenart na Štajarskem, 9. nov. *) Politični shod uspel izborni, zastopan je bil celi št. lenarški okraj. Govor poslanca Roškarja navdušeno sprejet, istotako drugi govori. Koerberjevi vladi so zborovalci izrekli med viharnim pritrtjevanjem nezaupanje. Zbor je slovesno protestiral proti krivicam, ki se godé Slovincem, posebno na Štajarskem in Koroškem. Slovenske poslance so pozvali k najradikalnejši politiki. Med zborovalci je bila velikanska nevolja vsled postopanja vlade proti Slovincem.

Dunaj, 10. novembra. Cesar se je danes zjutraj za več dni odpeljal v Wallsee.

Konjice, 10. novembra. Pri občinskih volitvah v Oplotnici so Slovenci sijajno zmagali v 3. in 2. razredu, v prvem razredu pa je žreb rešil »Štajerčev« nemškutarsko stranko. Čast in slava vrlim volivcem!

Zagreb, 10. novembra. Klub poslancev vladne stranke je sklenil sestaviti spomenico o izvršitvi nagodbe. V spomenici bodo našete želje, katerih izpolnitev je nujna na korist Hrvatske. V slučaju, da se ogrska liberalna stranka na to ne bo ozirala, grozé, da izstopijo iz ogrske liberalne stranke.

Zagreb, 10. novembra. O udeležbi Slovincem pri odkritju spomenika pri zadnjih nemirih padlim kmetom v Zaprésiču poročajo listi, da je bilo navzočih nad 1000 Slovincem, ki so se pripeljali na vozeh, okrašenih z narodnimi trobojnicami. Vseh oseb je bilo navzočih 5000.

Rim, 10. nov. Ruski poslanik Nelidov je odpoklican. Zadeva je v zvezi s carjevimi potovanjem v Rim.

Potsdam, 10. novembra. Zdravje se je nemškemu cesarju toliko zboljšalo, da se je šel danes že izprehajati.

Mesina, 10. nov. Neki tukajšnji 22 let stari astronom je iznašel napravo, ki skozi daljnogled stvari 5000-krat poveča.

*) Večeraj prepozno došlo. Op. ured.

Umrlil so:

V Hranilnici:

2. novembra. Kunigunda Avgusta Schütz, usmiljenka, 38 let, jetika.
3. novembra. Marija Slapar, kajzarjeva hči, 33 let, Dementia secundaria Tubercul. pulm. chron.

V bolnišnici:

29. oktobra. Marija Gasperlin, delavka, 64 let, umirajoča prenešana. — Ana Gole, kajzarjeva žena, 27 let, jetika.
31. oktobra. Fran Hafner, agent, 42 let, jetika. — Fran Janežič, kajzar, 58 let, Erysipelas Gangrene sepsis.
1. novembra. Jernej Jager, mesar, 51 let, naduha in Alcohol. chron.
3. novembra. Fran Wolf, delavec, 30 let, jetika. Anela Burlanko, delavka, 37 let, cholera nostras.

Barve za učence ima v največji izber v zalogi trdka BRATA EBERL v Ljubljani, Franciškanske ulice. 524 19 11—3

Vnanja naročila proti povzetju.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m. srednji zračni tlak 736°C mm

Dn.	Čas opa- sovanja	Stanje baro- metra, v mm.	Tempe- ratura po Celziju	Vetrovi.	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
9	9. zveč.	741.6	1.0	sl. zrah.	jasno	
10	7. zjutr.	739.9	-1.3	sl. zrah.	megla	0.0
	2. popol.	738.6	1.4	sl. svzh.		

Srednja večerajna temperatura 2.4°, normale 5.1°

Dunajska borza

dné 9. novembra

Skupni državni dolg v notah	100.45
Skupni državni dolg v srebru	100.35
Avstrijska zlata renta 4%	120.40
Avstrijska krona renta 4%	100.45
Avstrijska inv. renta 3 1/2%	92.60
Ogrska zlata renta 4%	118.95
Ogrska krona renta 4%	98.40
Ogrska inv. renta 3 1/2%	89.55
Avstro-ogrsko bančne delnice	18.10
Kreditne delnice	672.75
London vista	239.45
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v 20 mark	117.17 1/2
20 frankov	23.46
Italijanski bankovci	95.25
C. kr. cekini	11.83

Zitne cene

dné 8. novembra 1903.

(Termin.)

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za april	K 7.77	7.78
Ri za april	6.86	6.67
Oves za april	5.49	5.50
Koruza za maj 1904	5.29	5.30

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 7.80	do 8.85
Ri južne železnice	7.95	8.35
Ri	6.65	6.80
Ječmen	6.50	7.60
ob Tisi	6.10	7.20
Koruza ogrska stara	6.50	6.70
nova	5.45	5.70
Cinkvant stari	7.90	8.25
novi	6.70	7.15
Oves srednji	5.65	5.90
Fižol	7.50	13.95

Ciril-Methodove biškote

zantevajte slovenski rodoljubi v vsaki prodajalni in pekarni. Ti piškoti so najboljši.

Naročila sprejema družbin založnik **S. H. Škerl, Sv. Ivan pri Trstu.**

Zahvala.

Tukajšna glavna zastopa c. kr. splošnega zavarovalnega zavoda „Assicurazioni Generali“ v Trstu in c. kr. priv. zavarovalne družbe „Riunione Adriatica“ v Trstu sta nakazala prostovoljnemu gasilnemu društvu v Ljubljani za vspešno delovanje pri ognju v Tönniesovi tovarni dné 27. okt. 1903. 100 K remuneracije. Društveni odbor izreka v imeu društva omenjenima glavnima zastopoma za nju priznanje in dar svojo najiskrenejšo zahvalo. 1477 1-1

Franco Barle
blagajnik

Ludvig Stricelj
načelnik.

1471 1-1

Potrjim srcem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša predraga teta, oziroma stara teta, gospa

Marija Zdravje

po dolgi in mučni bolezni, previdna s sv. zakramenti za umirajoče, sinoči v 10^{1/2} uri v starosti 82. let, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabne ranjke bode v sredo, dné 11. novembra, ob 4 uri popoldne iz Studentovskih ulic št. 9.

V Ljubljani, dné 10. novembra 1903.

Rodbina Grošelj-nova.

Ženitbena ponudba.

Zasebni uradnik, srednje starosti, 3.200 kron mesečnih dohodkov, želi stopiti v zakon s kako vdovo oziroma samico v starosti 40 do 50 let. Potrebna je primerna dota za kako podjetje, ki bi se pa hipotečno zavarovala in ostala vedno last žene. 1474 2-1

Pisma, ako je mogoče s sliko, naj se pošiljajo na naslov: „J. Skala 6“ poste rest., Ljubljana.

Popravila sprejemajo se v obeh trgovinah.

Naznanilo.

Otvoritev velike na novo urejene trgovine ur, zlate nine, srebrnine, šivalnih strojev, bicikeljnov itd.

Franc Čuden

urar in trgovec zlatenine in srebrnine v Ljubljani
Prešernove ulice nasproti frančiškanskega samostana, filijalka v prejšnji trgovini na Glavnem trgu.

Vsled nasveta ravnateljstva delniške družbe združenih tovarn ur „Union“ v Bazelu in Genovi v Svici, prisiljen sem bil kot član iste družbe preskrbeti si večji lokal, da zamorem njihove izdelke slavnemu občinstvu v obilnem razporostreji, ker umevno je tem večja izbira tem lažja in cenejša potrežba. Zatorej prizadjal sem si mnogo, da sem mojo novo trgovino, okrasil s toliko bogato zalogo kakoršne še ni bilo videti v tej stroki do danes.

Posebno opozarjam slehernega na okusno izberko še nad 150 komadov obešenih stenskih pendel ur v najmodernejših, lepo rezanih omaricah z različnim bitjem k vsaki hišni opravi prikladne.

Prilичno omenim tudi, da se mi je posrečilo nakupiti jako ugodno večje partije brilantov, diamantov in drugih dragocenih kamnov, vdelenih v vsakovrstnih oblikah, jako veliko zlatenine, srebrnine, ur in drugo tako, da se lahko z vsakim glede zaloge meriti zamorem.

Za obilen poset in obisk se priporoča gornji.

1292 11

Ceniki brezplačni in poštnine prosti.

Nikdo naj ne zamudi si ogledati to novo trgovino.

Obče znana stara in solidna tverka.

Vsakemu na razpolago, si ogledati.

Dobro znana restavracija

„pri Gambrinu“

na Židovski stezi št. 4

se odda takoj v najem.

Več pri **J. Kendi** ist tam 1476 1 1

Dobro vpeljana

mokarija v zvezi s špecerijo

ali pa samo k tej stroki spadajoča oprava se zaradi bolezni

== takoj prodaja ==

Naslov pové upravništvo. 1453 3-3

Sukneno blago

za vsako potrebo se prodajajo v vsaki kakovosti in

največji izberi najcenejše pri

J. GROBELNIK-U

Pred Škofijo 1. LJUBLJANA. Mestni trg 20.

Sukneni ostanki po zelo nizki ceni.

Vzorec se pošiljajo na vse strani brezplačno.

1235 16

Kožuhi

za bivanje v mestu in na potovanju, mikado z različnimi elegantnimi podlagami iz kožuhovine in ovrtniki iz bobrovine, v največji izberi. Obleke za gospode in dečke, športne in zimske sukne, haveloki itd. Dalje obleke za gospe, plašči, paletoti, jopice in ovrtniki, kakor tudi kolierji iz pristinega sukna, bobrovine in sealskina in mufl po čudovito nizkih tovarniških cenah. Največja izbira najfinejših, pristno angleških in francoskih modnih rob za gospode za naročila po meri, ki se izvršujejo najelegantneje in najhitreje na Dunaju.

Istodobno si usojamo najuljudneje naznaniti častitim p.n. odjemalcem, da bomo s

1. januarjem 1904

opustili svojo filijalko na Resljevi cesti. Prosimo, da si odtlej izvolite oskrbeti svoje nadaljnje potrebščine v glavni trgovini na Mestnem trgu 5, kjer se bodo sprejemala tudi vsa naročila.

Veseloštopovanjem

Kapamacsija & Bondy **Oroslav Bernatovič**
poslovođa

1463 3-3

Janeza Trdine
zbranih spisov

je pravkar izšla prva knjiga:

Bahovi huzarji in Iliri.

Prezanimiva epizoda iz južno-slovanske zgodovine.

Knjiga, važna za vsakega zavednega Slovenca.

Cena K 3.—, po pošti K 3.20.

Založil **L. Schwentner**
v Ljubljani.

1651 28

Najtopleje se priporoča
že dobro znani

zdravi in lečilni liker

Klauerjev

„Triglav“

ki ga pristinega prodajajo nastopne tvrdke:

Viktor Cantoni, Jos. Murnik,
Ivan Jebačin, Ivan Perdan,
Josip Jebačin, Karol Planinšek,
M. Kastner, A. Šarabon,
Ant. Korbar, A. Stacul,
Josip Kordin, M. E. Supan,
Peter Lassnik, F. Trdina
A. Lilleg, 1448 10-2

in pa edini izdelovalec **J. Klauer** v Ljubljani.

G. Tönnies
tovarna za stroje
Ljubljana
priporoča kot posebnost
žage in vse stroje
za obdelovanje lesa.
• Turbine. •
Sesalno plinski motorji
najcenejša gonilna sila, 1 do
3 vinarje za konjsko silo
na uro

905 26-19

Stanovanje:

soba, kuhinja, jedilna shramba,
je takoj oddati v Vižmarjih.

Vožovod poleg kuhinje. Zmet opravno
za penzioniste. 1475 1-1

Več pové lastnik **Simon Šetina**,
restavracija »pri kolodvoru« v Vižmarjih.

Prečastiti duhovščini in cerkvenim
predstojništvom uljudno naznanjam, da
imam zelo veliko zalogo

cerkvenih posod in orodja.

Zaradi pomanjkanja prostora
prodam prav zelo poceni več lepih
lestencev, svetilnic, kelihov itd.

Prosim prečastite gospode žup-
nike, naj si blagovolijo ogledati.

Naročena dela se izvršé pra-
vilno v najkrajšem času.

Slavnemu občinstvu pa priporočam lepa in
praktična svetila za električno luč.

Priporočam s spoštovanjem

Leopold Tratnik,

1118 22 pasar

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 27.

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za grube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanj-
šega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

1, Wollzeile 10 in 13, Dunaj, 1., Ströbelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih
stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor
je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih. 134 258